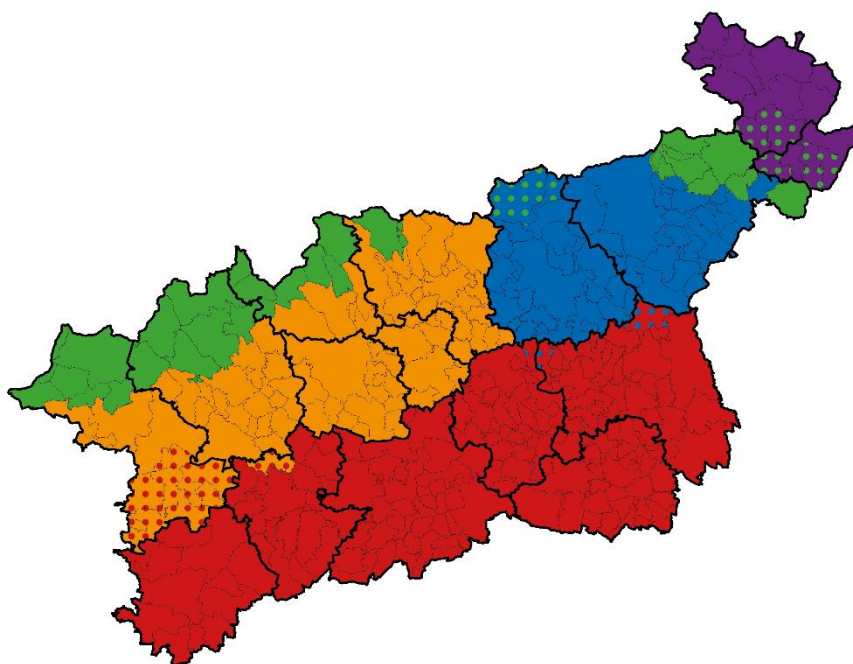

Ústecký kraj

Zpráva o uplatňování Strategie rozvoje Ústeckého kraje do roku 2027

Vyhodnocení za období 2021-2023

Zpracoval: Krajský úřad Ústeckého kraje, Odbor regionálního rozvoje
ve spolupráci s Regionální rozvojovou agenturou Ústeckého kraje, a.s.
Ústí nad Labem 2023

Projednáno: viz tab. str. 5
Schváleno: bude uvedeno finální schválení ZÚK

Zpracování Zprávy bylo koordinováno odborem regionálního rozvoje Krajského úřadu Ústeckého kraje na základě Zákona o podpoře regionálního rozvoje (248/2000 Sb.), § 12, odst. (5).

Dokument byl schválen Zastupitelstvem Ústeckého kraje dne DD. MM. RRRR pod číslem usnesení XXXXXXXX.

Zpráva neprošla odbornou jazykovou korekturou.

Seznam zkratek

CZV	Celkové způsobilé výdaje
ČSÚ	Český statistický úřad
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
HSOÚ	Hospodářsky a sociálně ohrožená území
IROP	Integrovaný regionální operační program
KÚ ÚK	Krajský úřad Ústeckého kraje
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
N/A	Nedostupná data
OP PIK	Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
OPST	Operační program Spravedlivá transformace
ORP, SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
ORR	Odbor regionálního rozvoje Krajského úřadu Ústeckého kraje
p. b.	Procentní bod
SRR	Strategie regionálního rozvoje ČR
SRÚK	Strategie rozvoje Ústeckého kraje do roku 2027
UJEP	Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem
ÚK	Ústecký kraj
ŽP	Životní prostředí

Obsah

1 ÚVOD	5
2 ZÁKLADNÍ INFORMACE O DOKUMENTU	6
2.1 Cíl	6
2.2 Metodika a postup zpracování	6
2.3 Datová základna	6
2.4 Využití	7
3 ÚSTECKÝ KRAJ VE SLEDOVANÉM OBDOBÍ	8
3.1 Základní informace a charakteristika území	8
3.2 Základní sociodemografická situace	9
3.3 Vývoj klíčových ukazatelů	10
3.4 Významné milníky a události	18
4 ZHODNOCENÍ CÍLŮ A JEJICH NAPLŇOVÁNÍ	21
4.1 Sumarizace cílů SRÚK	21
4.2 Naplňování cílů skrze projekty a programy	25
4.3 Dosažený pokrok	34
5 SHRNUTÍ A DOPORUČENÍ	44
5.1 Závěrečné shrnutí	44
5.2 Výhled a doporučení	45

1 ÚVOD

Strategie rozvoje Ústeckého kraje do roku 2027 (dále jen „SRÚK“) je základním a zastřešujícím rozvojovým dokumentem pro území Ústeckého kraje. SRÚK byla schválena Zastupitelstvem Ústeckého kraje dne 23. 4. 2018 pod číslem usnesení 035/12Z/2018. Dokument je zaměřen na společné rozvojové cíle všech oblastí Ústeckého kraje. Typologie oblastí vychází z heterogenity území a snahou SRÚK je popsat jednotlivé regiony samostatně a doplnit je souhrnným pohledem na celkové a společné priority Ústeckého kraje jako celku.

Zákon o podpoře regionálního rozvoje č. 248/2000 Sb. ukládá krajům povinnost zpracovat v polovině programového období Evropské unie zprávu o uplatňování strategie rozvoje územního obvodu kraje, na jejímž základě zastupitelstvo kraje rozhodne o aktualizaci stávající strategie rozvoje územního obvodu kraje nebo o zpracování strategie nové.

Předkládaná Zpráva o uplatňování SRÚK (dále jen „Zpráva“) je zpracována za období 2021-2023. V tomto období Ústecký kraj čelil řadě zásadních, mimořádných a současně také inspirativních událostí. Jejich dopad na rozvoj území je znatelný a podrobněji je popsán v příslušné kapitole. V úvodním textu je třeba zmínit, že nejen tyto události, ale i běžné a aktuální trendy v regionální politice napříč regiony jsou nutným hybatelem pro komplexní a průřezové zaobírání se analýzou dat, informací a rovněž i konstrukci vizí a úpravou strategického myšlení tak, aby bylo Ústeckému kraji umožněno co nejvhodnější a nejefektivnější řešení pro následující roky.

Zpráva byla zpracována v kolektivu Odboru regionálního rozvoje Krajského úřadu Ústeckého kraje a Regionální rozvojové agentury Ústeckého kraje, a.s. v průběhu roku 2023.

Schvalovací přehled:

Orgán, uskupení	Předloženo dne	Schváleno / projednáno
Komise Rady Ústeckého kraje pro regionální rozvoj, cestovní ruch a lázeňství		
Rada Ústeckého kraje		
Zastupitelstvo Ústeckého kraje		
Regionální stálá konference Ústeckého kraje		

2 ZÁKLADNÍ INFORMACE O DOKUMENTU

2.1 Cíl

Předkládaná Zpráva vznikla na základě povinnosti uložené Zákonem o podpoře regionálního rozvoje č. 248/2000 Sb., § 12 odst. (5): „V polovině programového období Evropské unie kraj zpracovává zprávu o uplatňování strategie rozvoje územního obvodu kraje, na jejímž základě zastupitelstvo kraje případně rozhodne o aktualizaci strategie rozvoje územního obvodu kraje nebo o zpracování nové strategie rozvoje územního obvodu kraje.“

Cílem předkládané Zprávy je zhodnotit naplňování SRÚK v kontextu uvedeného období a navržení dalšího postupu, resp. dalšího využití stávajícího dokumentu či jeho aktualizace.

2.2 Metodika a postup zpracování

Zpráva byla zpracována následujícím postupem:

- Úvodní metodická konzultace s MMR. Konzultace vymezila základní metodické požadavky na dokument.
- Konzultace v rámci zpracovatelského týmu ORR a RRA ÚK. Analýza dokumentu SRÚK, dohoda o metodice zpracování Zprávy.
- Získání analytických podkladů pro Zprávu.
- Konzultace v rámci odborů a oddělení KÚ ÚK.
- Zpracování prvního draftu dokumentu, připomínkování, finalizace.

2.3 Datová základna

Datovými zdroji pro Zprávu byly:

- Data ČSÚ: základní informace o vývoji kraje ve sledovaném období.
- Systém Navision KÚ ÚK: elektronický systém kraje pro evidenci projektových záměrů a přípravu projektů realizovaných Ústeckým krajem.
- Systém MS 2014+ a MS 2021+: přehled o projektech realizovaných i dalšími aktéry v Ústeckém kraji.
- Strategické dokumenty vybraných měst v ÚK (okresní města).
- Informace KÚ, jeho jednotlivých odborů a pracovníků.

2.4 Využití

Primárně bude Zpráva využita v rámci průběžné evaluace platnosti SRÚK, a to jak na krajské, tak na národní úrovni. Zjištěné poznatky poslouží k efektivnější přípravě návazných kroků v rámci přípravy Ústeckého kraje na následující programovací období i aktuálnější formulaci priorit a strategických cílů Ústeckého kraje v regionálním rozvoji obecně.

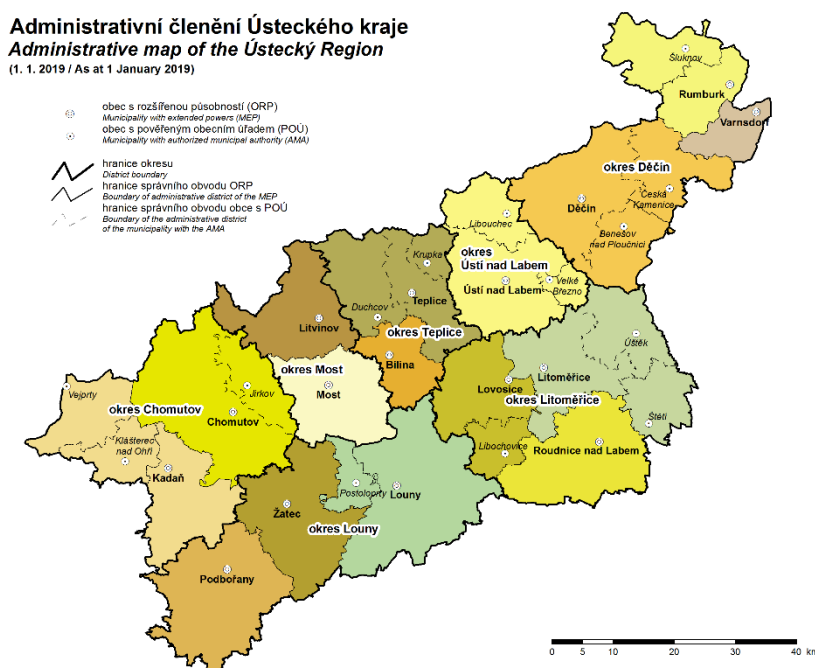
3 ÚSTECKÝ KRAJ VE SLEDOVANÉM OBDOBÍ

3.1 Základní informace a charakteristika území

Ústecký kraj se rozkládá na severozápadě České republiky při státní hranici se Spolkovou republikou Německo, přesněji se Svobodným státem Sasko. Jeho českými sousedy jsou kraje Liberecký, Středočeský, Plzeňský a Karlovarský. Rozloha Ústeckého kraje činí **5 339 km²**, což představuje 6,8 % rozlohy České republiky (ČSÚ, 2023). Počet **obyvatel** dosahoval **796 710** (ČSÚ, k 31. 12. 2022).

Z administrativního hlediska tvoří Ústecký kraj celkem **354 obcí**, z čehož má 59 z nich statut města. Území kraje lze rozčlenit do 7 okresů (Děčín, Chomutov, Litoměřice, Louny, Most, Teplice a Ústí nad Labem) a do 16 správních obvodů obcí s rozšířenou působností, tzv. ORP (Bílina, Děčín, Chomutov, Kadaň, Litoměřice, Litvínov, Louny, Lovosice, Most, Podbořany, Roudnice nad Labem, Rumburk, Teplice, Ústí nad Labem, Varnsdorf a Žatec). Dále je možné na území identifikovat 30 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem.

Obrázek 1: Administrativní členění Ústeckého kraje (zdroj: ČSÚ)

Zdroj: ČSÚ

Z krajinného hlediska lze Ústecký kraj označit jako mimořádně pestrý. Dominantními celky jsou Krušné hory s podkrušnohorskou pánví, České středohoří s Labským kaňonem, České Švýcarsko se stejnojmenným národním parkem či nížinné oblasti v okolí řeky Ohře. Pestrost reliéfu je z hlediska přírodní a turistické atraktivity bezpochyby velkou výhodou, nicméně například z hlediska dopravní propustnosti a dostupnosti dílčích oblastí uvnitř regionu se setkáváme s několika překážkami. Přesto

však lze chápat Ústecký kraj jako významnou dopravní osu a tranzitní zónu v celostátním i středoevropském prostoru, čehož je dosaženo díky výbornému spojení s hlavním městem Praha a saskou metropolí Drážďany v severojižním směru, a taktéž ve východozápadním směru (resp. podkrušnohorské magistrále).

Obrázek 2: Geografická mapa Ústeckého kraje (zdroj: ČSÚ)

Zdroj: ČSÚ

3.2 Základní sociodemografická situace

Ústecký kraj dlouhodobě čelí nepříznivým sociodemografickým trendům. Trvající pokles počtu obyvatel, nepříznivá věková, vzdělanostní i ekonomická struktura jsou pouze příklady, na kterých lze ilustrovat souvislosti v problémové analýze regionu. Hodnoty sociálně demografických ukazatelů jsou někdy příčinou, jindy důsledkem celospolečenských i hospodářských změn. Často s nimi bývá spojována oblast podnikání, bydlení, trhu práce nebo také vnímání identity vůči danému místu.

Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ pracuje s typologií regionů, ve které se část zmíněných ukazatelů objevuje, a dokonce za pomoci nich definuje některé části území. Pro Ústecký kraj se stala ve sledovaném období této Zprávy velmi aktuální kategorie regionů označená v SRR jako tzv. hospodářsky a sociálně ohrožená území (HSOÚ). HSOÚ byla vymezena za pomoci správních obvodů obcí s rozšířenou působností na základě pětice indikátorů:

- intenzita bytové výstavby,
- hrubá míra celkového přírůstku obyvatel,

- c) index stáří,
- d) podíl nezaměstnaných osob,
- e) intenzita podnikatelské aktivity.

Dle SRR 21+ lze na území Ústeckého kraje identifikovat v kategorii HSOÚ následující ORP: Litvínov, Most, Rumburk, Děčín, Varnsdorf, Podbořany, Chomutov, Kadaň, Ústí nad Labem, Lovosice, Teplice, Žatec, Louny, Litoměřice. Z toho vyplývá, že kromě ORP Roudnice nad Labem a ORP Bílina¹ je hospodářsky a sociálně ohroženým územím celý Ústecký kraj.

Obecně lze říci, že problémem HSOÚ jsou horší životní podmínky a méně rozvojových příležitostí či omezené možnosti podílet se na rozvoji a růstu České republiky.

3.3 Vývoj klíčových ukazatelů

Kapitola popisuje vývoj základních ukazatelů Ústeckého kraje ve sledovaném období. Zachycuje případné změny oproti situaci, kterou zachytila analytická část SRÚK.

3.3.1 Obyvatelstvo

Počet obyvatel

Tabulka 1: Vývoj počtu obyvatel

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021 ²	2022
Počet obyvatel	821 377	821 080	820 789	820 965	817 004	798 898	812 337
Přirozený přírůstek ‰	-1,0	-0,9	-1,5	-1,4	-3,5	-4,9	-3,2
Přírůstek stěhováním ‰	-0,8	0,5	1,2	1,6	-1,4	1,5	19,8

Zdroj: ČSÚ

Ve sledovaném období pokračoval trend dlouhodobého poklesu počtu obyvatel kraje. Hlavní příčinou je nízká přirozená měna obyvatel – více obyvatel umírá, než se rodí. Kladné migrační saldo nedokáže zvrátit celkově negativní demografický trend.

¹ Ve skutečnosti do kategorie HSOÚ spadá i ORP Bílina, ale v době výpočtu indikátorů došlo v tomto regionu k náhlému výkyvu v číselné řadě. V pozdějším přepočtu již ORP Bílina spadá do kategorie HSOÚ, avšak přepočtená typologie zatím nebyla ze strany MMR publikována.

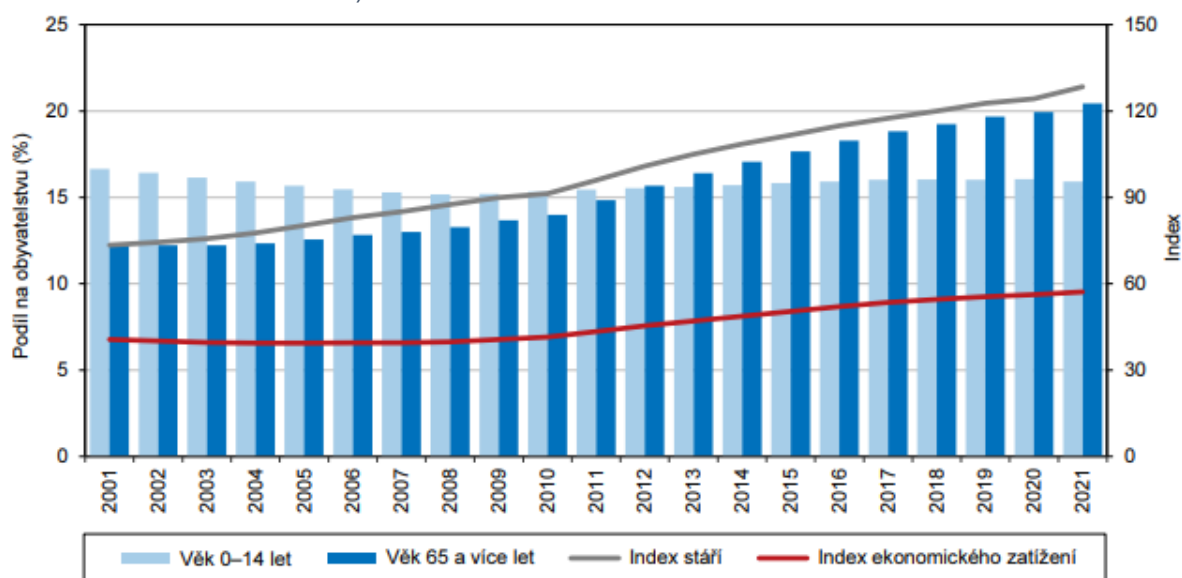
² Za r. 2021 jsou použita data ze Sčítání lidu, což vždy přináší zpřesnění statistiky, které se v případě Ústeckého kraje projeví poklesem počtu obyvatel (v mezidobí statistika nepostihuje obyvatele, kteří se navzdory stěhování nepřihlásili k trvalému pobytu v novém bydlišti či kteří se vystěhovali do ciziny, ale zůstali hlášeni k trvalému pobytu v daném území). Ze stejného důvodu (metodika sběru dat) je zdánlivě vyšší přírůstek stěhováním v r. 2022.

Věková struktura obyvatelstva

Ukazatelem, který zřetelně zachycuje demografické stárnutí obyvatelstva, je index stáří (počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0 až 14 let). V roce 2001 připadalo v Ústeckém kraji na 100 dětí ve věku do 14 let 73,4 seniorů. Tato hodnota se v průběhu následujících let každoročně zvyšovala. V roce 2021 již na 100 dětí připadalo 128,4 seniorů, tj. o 55,0 seniorů více než v roce 2001.

Stárnutí obyvatelstva je dlouhodobým trendem kraje. Rychlost stárnutí souvisí s obecnou demografickou změnou, kdy kraj opouštějí především mladší (a vzdělanější) obyvatelé.

Obrázek 3: Věková struktura obyvatelstva

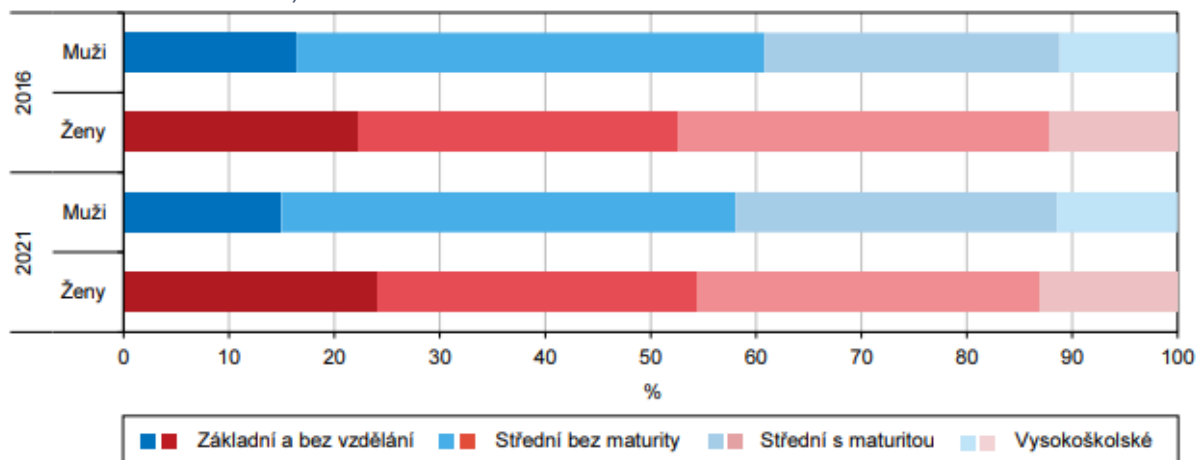

Zdroj: ČSÚ

Vzdělanost obyvatelstva

I přes nárůst vzdělanosti pracovní síly je kraj dlouhodobě pod průměrem ČR. Zatímco podíl osob se základním vzděláním a středním odborným vzděláním bez maturity na pracovní síle je v kraji vyšší o 4,9 resp. 6,5 p. b., než činí průměr ČR, podíl vysokoškolsky vzdělaných osob je v kraji v porovnání s průměrem ČR nižší, a to 10,7 p. b.

Obrázek 4: Vzdělanost obyvatelstva

Zdroj: ČSÚ

Počet cizinců

Dlouhodobě roste podíl cizinců na počtu obyvatel kraje. K 31. 12. 2021 bylo v Ústeckém kraji evidováno 37 976 cizinců. V důsledku nárůstu počtu cizinců v kraji za současného poklesu počtu obyvatel rostl podíl cizinců v kraji. Zatímco v roce 2011 tvořili cizinci 3,7 % všech obyvatel kraje, v r. 2021 to bylo již 4,8 %, tj. nárůst o 1,1 p. b.

Tabulka 2: Cizinci podle státního občanství³

Státní občanství	%
Ukrajina	23,4 %
Vietnam	21,8 %
Slovensko	13,3 %
Německo	12,2 %
Rusko	4,1 %
Mongolsko	3,3 %
Rumunsko	2,8 %
Polsko	2,3 %
Ostatní	16,4 %

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

3.3.2 Ekonomika

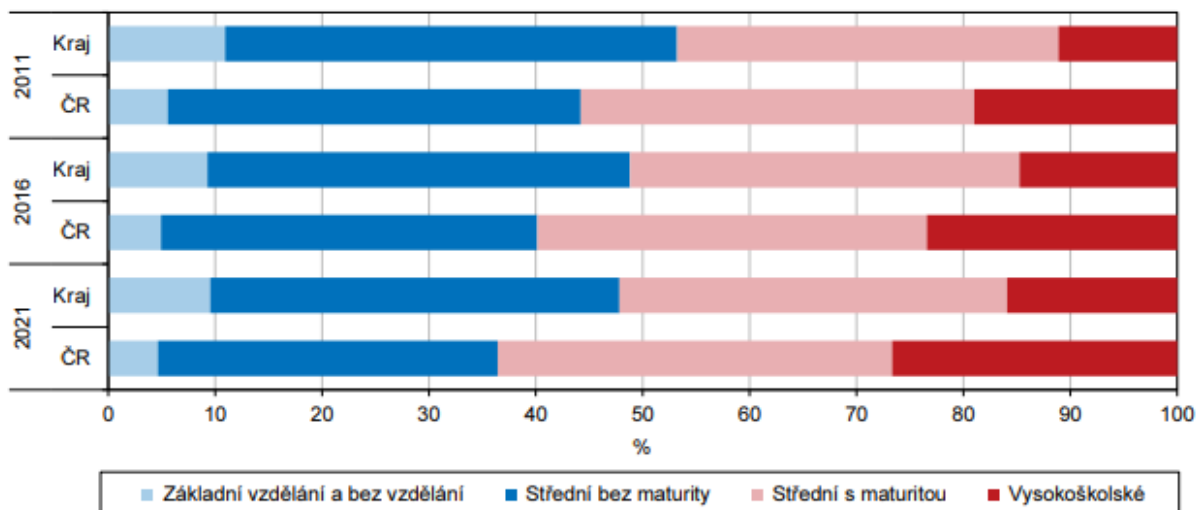
Ekonomická aktivita

V kraji průběžně klesá celkový objem pracovní síly. V desetiletém srovnání (2001-2021) klesl počet obyvatel tvořících pracovní sílu (tzn. osoby ve věku 15+, které splňují požadavky na zařazení mezi zaměstnané a nezaměstnané) o 18,3 tis. obyvatel (o 4,4 %). Vzdělanostní úroveň pracovní síly je dlouhodobě pod průměrem ČR. Největší

³ Bez osob s platným azylem

podíl na pracovní síle mají osoby se středním vzděláním bez maturity a se středním vzděláním s maturitou, a to 38,2 resp. 36,3 %.

Obrázek 5: Pracovní síla podle vzdělání

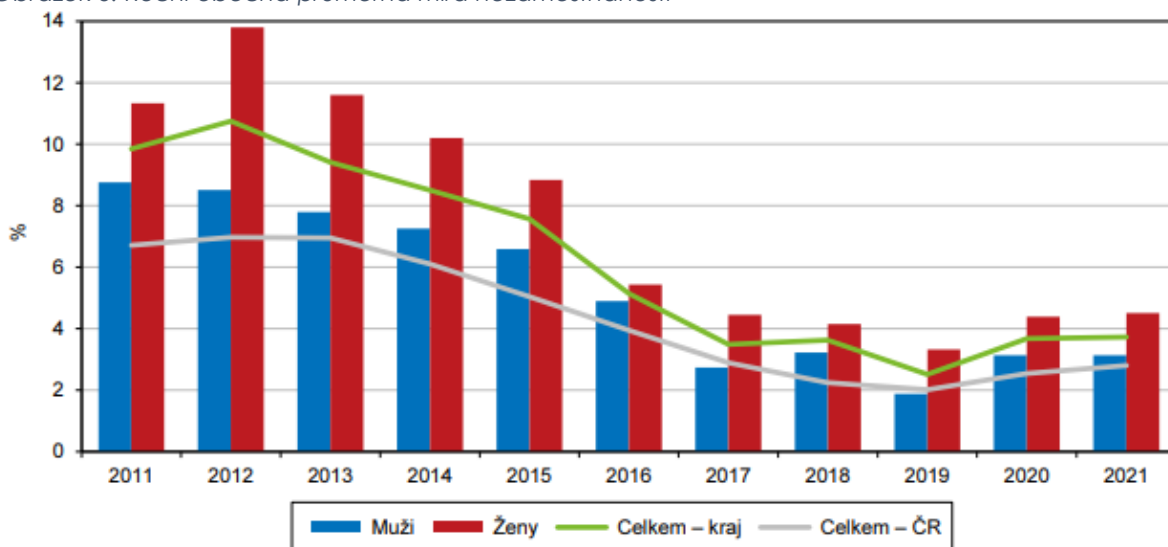

Zdroj: ČSÚ

Nezaměstnanost

Počet nezaměstnaných v kraji dlouhodobě klesal až do roku 2019, kdy byl zaznamenán nejnižší počet nezaměstnaných za uplynulých 30 let, a to 9,9 tis. osob. V následujících letech počet nezaměstnaných opět rostl až na 14,9 tis. osob v roce 2021. Nezaměstnanost v Ústeckém kraji dosáhla v roce 2021 třetí nejhorší hodnoty mezi všemi kraji v ČR.

Obrázek 6: Roční obecná průměrná míra nezaměstnanosti

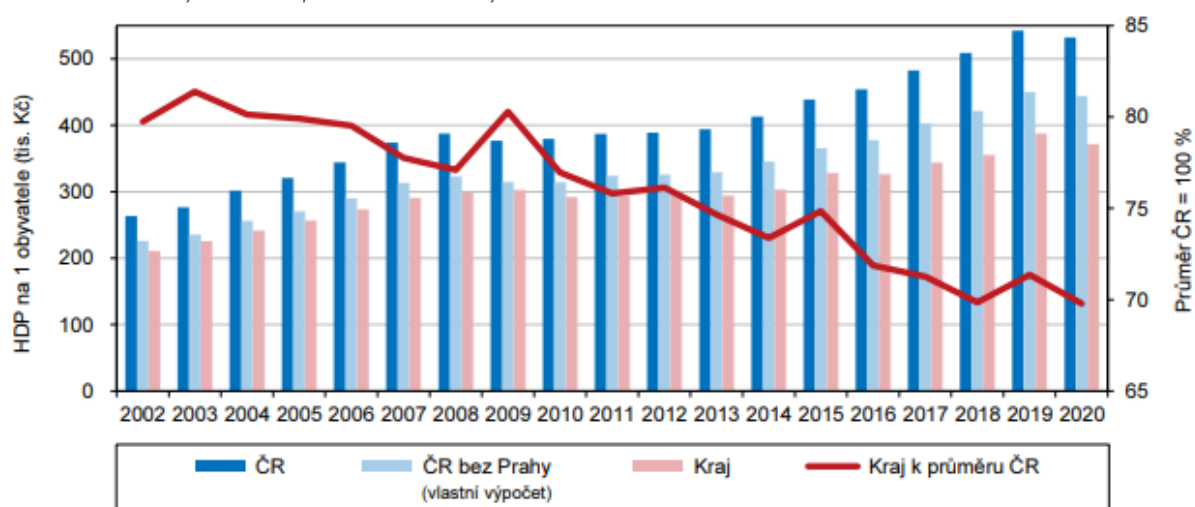
Zdroj: ČSÚ

Ekonomický vývoj

Pozitivní trend růstu regionálního HDP se zastavil v roce 2020, kdy byl zaznamenán meziroční pokles o 11,1 p. b. na hodnotu 125,3 % (rok 2000 = 100 %). Pokles HDP ve stálých cenách roku 2000 zaznamenaly v roce 2020 všechny kraje. Příčinou byl dopad pandemické krize na ekonomiku.

Dlouhodobě nicméně klesá podíl kraje na tvorbě hrubého domácího produktu České republiky. Zatímco v roce 1995 se kraj podílel na republikovém HDP 7,7 %, v roce 2020 představoval tento podíl 5,3 % a byl nejnižší od roku 1995.

Obrázek 7: Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele

Zdroj: ČSÚ

Meziroční snížení zaznamenala i regionální hrubá přidaná hodnota v běžných cenách (HPH), která v kraji meziročně k roku 2020 poklesla o 10 191 mil. Kč (o 3,5 %) na 276 938 mil. Kč. Tento pokles byl zapříčiněn poklesem HPH sekundárního sektoru o 9,6 %, naproti tomu se HPH terciárního sektoru meziročně zvýšila o 1,6 %. Nicméně rostoucí HPH terciárního sektoru je tažena především veřejnou sférou (HPH ve veřejné správě, vzdělávání, zdravotní a sociální péči vzrostla o 6,7 %), naopak soukromý sektor spíše stagnuje.

3.3.3 Občanská vybavenost

Vzdělávací zařízení

Obsazenost jednotlivých stupňů školských zařízení v kraji je dána demografickým vývojem obyvatelstva, týká se to především nižších stupňů (mateřské školy, základní školy i většina typů středních škol).

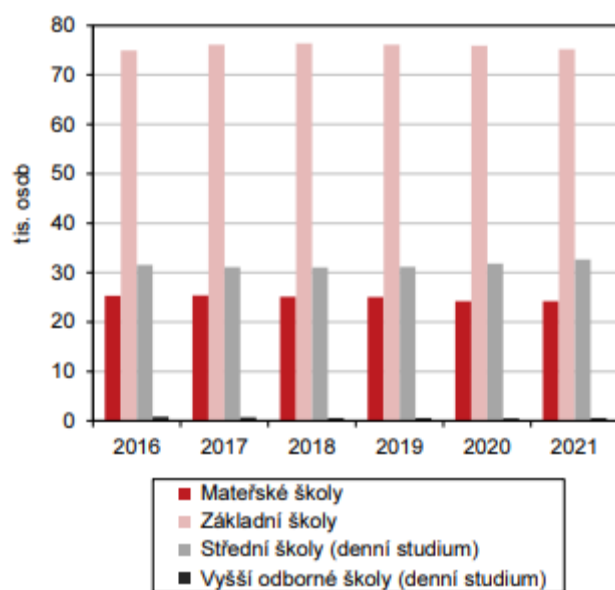
Od školního roku 2006/2007 do 2014/2015 počet dětí navštěvujících **mateřskou školu** trvale rostl. V následujících školních letech 2015/2016 a 2016/2017 se však v návštěvnosti mateřských škol projevil úbytek populace ve věku 3 až 5 let. V letech 2018 až 2020 populace dětí ve věku 3 až 5 let meziročně rostla, návštěvnost

mateřských škol však naproti tomu v těchto letech klesala. Ve školním roce 2021/2022 byl po třech letech poklesu zaznamenán jen velmi mírný nárůst počtu dětí o 0,1 % na 24 264 dětí.

Od školního roku 2019/2020 zaznamenáváme každoroční pokles žáků **základních škol**, v posledním sledovaném období 2021/2022 byl jejich počet v porovnání s předchozím školním rokem nižší o 714 (o 0,9 %) žáků. Příčinou byl pokles dětí ve věku 6 a 14 let v populaci v posledních třech letech. Síť základních škol v kraji je stabilizovaná, k roku 2022 je tvořena 284 školami.

Na **středních školách** a konzervatořích studovalo ve školním roce 2021/2022 denní formou studia 32 635 žáků, meziročně jejich počet vzrostl o 806 studentů (o 2,5 %). Po předchozím dlouhodobém poklesu žáků denní formy studia středních škol a konzervatoří byl loňský rok třetím v řadě, kdy byl zaznamenán meziroční nárůst počtu žáků. Do budoucna však lze očekávat pokles počtu žáků vzhledem ke snižování počtu dětí v mladších ročnících, vrcholem populačního boomu jsou ročníky narození 2007-2009.

Obrázek 8: Děti, žáci a studenti škol

Zdroj: ČSÚ

Zdravotnictví

Na 1 000 obyvatel kraje připadalo v roce 2020 celkem 3,7 lékaře, meziročně se hodnota tohoto ukazatele nezměnila. V porovnání s rokem 2001 je to sice o 0,5 lékaře na 1 000 obyvatel více, Ústecký kraj ale přesto patří s ohledem na velikost populace ke krajům s nejnižším počtem lékařů (v roce 2020 byl jejich počet nižší pouze ve Středočeském kraji: 3,2 na 1 000 obyvatel, naproti tomu Praha: 8 lékařů na 1 000 obyvatel). Za průměrem ČR zaostává ÚK o 1,1 lékaře na tisíc obyvatel.

Pátevní síť zdravotnických zařízení je tvořena 19 nemocnicemi (včetně nemocnic následné péče) s celkovým počtem 5 309 lůžek. Meziročně se počet lůžek snížil o 6, v porovnání s rokem 2016 bylo v roce 2020 lůžek o 20 více.

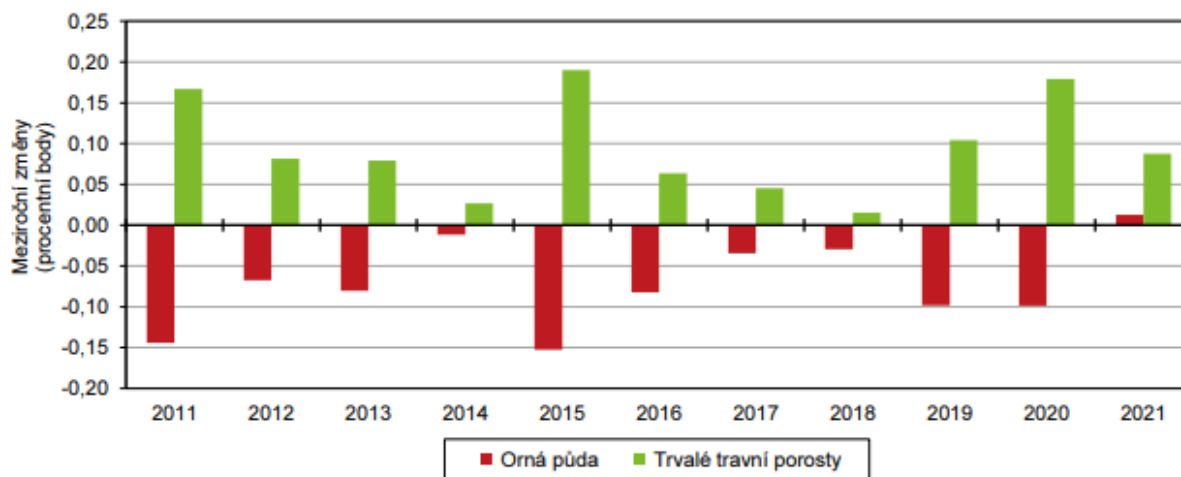
Klesá počet ambulancí praktických lékařů pro dospělé i pro děti a dorost. Počet samostatných ordinací praktického lékaře pro dospělé meziročně jejich počet poklesl o 6. Pravidelný každoroční pokles trvá již od roku 2016. Za uplynulých 20 let (2001–2020) se počet těchto ordinací v kraji snížil o 10 %. Shodný trend je u samostatných ordinací praktického lékaře pro děti a dorost (v roce 2015 jich bylo 160, v roce 2020 už jen 141) a u samostatných ordinací praktických lékařů stomatologů (pokles o 52 ordinací ve srovnání let 2016 a 2020).

3.3.4 Životní prostředí

Půdní fond

Ústecký kraj se rozkládá na 533,9 tisících hektarech, z toho v roce 2021 připadlo 51,4 % na zemědělskou půdu, tj. sedmý nejvyšší podíl mezi kraji. Zemědělská půda v kraji byla ve sledovaném roce z 65,4 % tvořena půdou ornou. Mírný pokles podílu orné půdy je trvalým a dlouhodobým jevem, který odpovídá celorepublikovému trendu.

Obrázek 9: Meziroční změny podílů orné půdy a trvalých travních porostů na zemědělské půdě

Zdroj: ČSÚ

Chráněná území

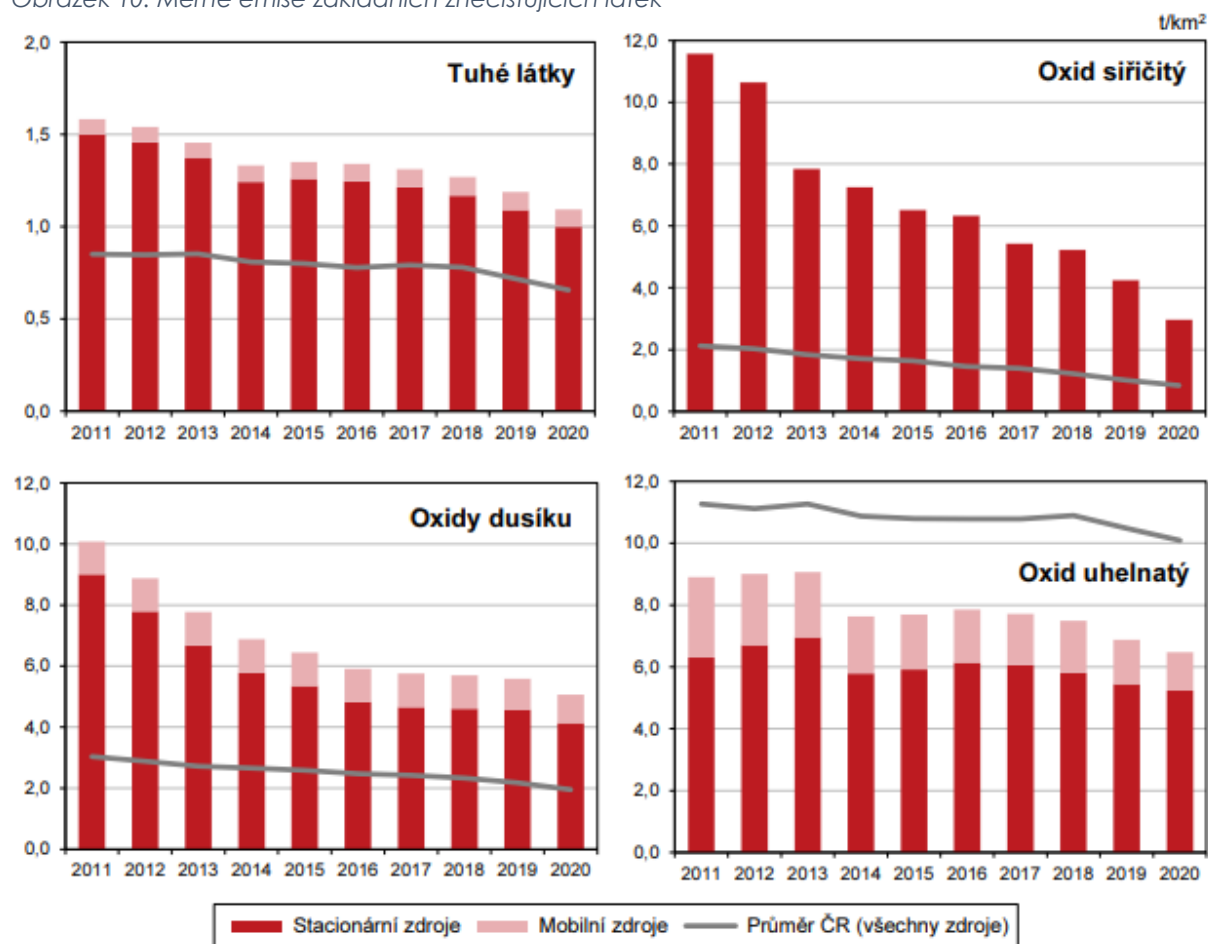
Na území Ústeckého kraje se k 31. 12. 2021 rozkládalo 1 487,5 km² ploch zvláště chráněných území. V porovnání s ostatními kraji se jednalo o druhou největší plochu po Jihočeském kraji. Z celkového území kraje připadalo na zvláště chráněná území 27,9 %. Tento podíl byl třetí nejvyšší po Libereckém a Zlínském kraji. Zvláště chráněná území jsou v našem kraji tvořena především chráněnými krajinnými oblastmi o celkové

rozloze 1 326,5 km² (České středohoří, Kokořínsko – Máchův kraj, Labské pískovce a Lužické hory). Na Národní park České Švýcarsko připadalo více než 79,3 km².

Emise

I přesto, že dochází v posledních letech k postupnému snižování měrných emisí, zůstává Ústecký kraj i nadále jedním z nejpostiženějších krajů, a to zejména vlivem emisí ze stacionárních zdrojů znečištění. Přestože se emise znečišťujících látek dlouhodobě snižují, zůstávají setrvale nad průměrem ČR. U oxidu siřičitého je průměr ČR překročen 3,5násobně, u tuhých znečišťujících látek je kraj o 66,7 % nad republikovým průměrem, u oxidů dusíků na 2,6násobku republikové hodnoty.

Obrázek 10: Měrné emise základních znečišťujících látek

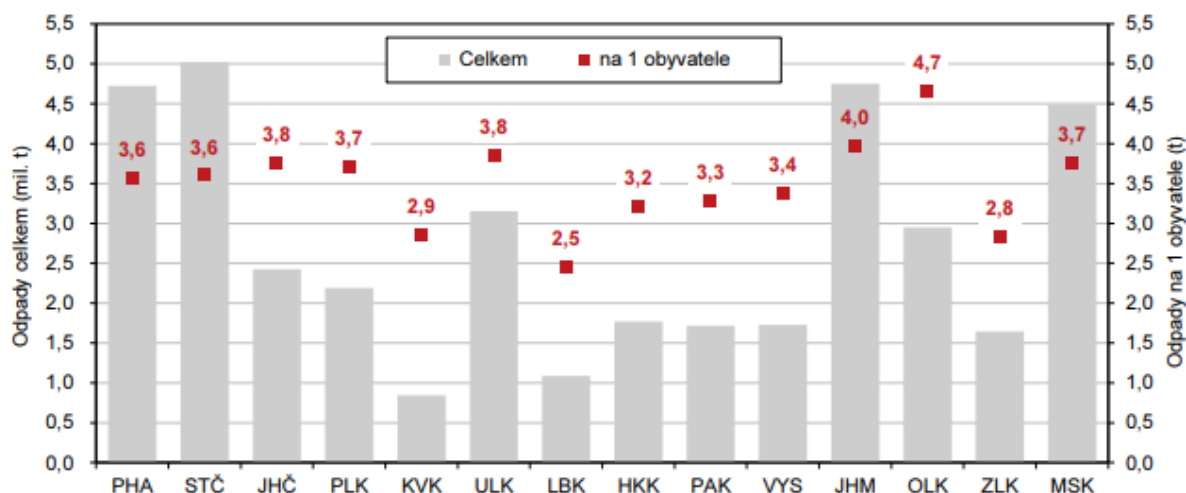

Zdroj: ČSÚ

Odpady

V roce 2020 bylo v Ústeckém kraji vyprodukováno celkem 3 152,5 tisíc tun odpadu, oproti roku 2017 se tento objem zvýšil o 9,6 %, tj. o 277,3 tis. tun. Na 1 obyvatele kraje tak připadlo celkem 3 847 kg odpadu, v porovnání s rokem 2017 došlo k nárůstu o 345 kg na 1 obyvatele. Ústecký kraj je třetím nejhorším mezi kraji ČR v produkci odpadu na 1 obyvatele.

Obrázek 11: Produkce odpadů podle krajů

Zdroj: ČSÚ

3.4 Významné milníky a události

V období 2021-2023, za které je tato zpráva zpracovávána, došlo k několika událostem, které nebylo možné předvídat při tvorbě SRÚK. Jedná se především o následující události.

Dopady pandemie Covid-19

Pandemie covid-19 měla výrazný dopad na různé sféry společnosti. Zdravotní systém byl vystaven výzvám, a to zejména ve zvýšené zátěži na nemocnice a nedostatku zdravotnického personálu. Pandemie přispěla ke zvýšení celkových nároků na zdravotnictví, což klade nároky na kraj při zajištění zdravotní péče v nemocniční síti.

Vláda byla nucena přijmout opatření, jako bylo omezení pohybu obyvatelstva, uzavření škol a podniků, což vedlo k ekonomickým problémům a nezaměstnanosti. V ekonomické sféře se projevila stagnace a recese, která postihla mnohá odvětví, zejména cestovní ruch, gastronomii a malé podniky. Firmy čelily výzvám při zajištění provozu a udržení zaměstnanosti.

Vzdělávání bylo jedním z nejvíce postižených sektorů, s uzavřením škol a přechodem na distanční výuku. To vyvolalo výzvy pro studenty, učitele a rodiče. Kromě toho se ukázalo, že digitální propast mezi jednotlivými sociálními skupinami může ovlivnit přístup ke vzdělání. Zvláště v případě Ústeckého kraje to přineslo pokles studijní úspěšnosti žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí.

V sociální sféře se projevila pandemie omezením sociálních kontaktů a uzavřením kulturních a sportovních akcí. To mělo negativní dopad na duševní zdraví obyvatelstva, ať už jde o pocit izolace nebo zvýšený stres. Sledujeme dlouhodobý nárůst poptávky po psychologických službách a po lékařích – psychiatrech.

Nástrojem pro zmírnění dopadů pandemie se stal evropský nástroj REACT-EU. Jedná se o dodatečné finanční prostředky EU určené na zotavení z krize v souvislosti s pandemií covid-19. Peníze podporují vybavení nemocnic, modernizaci hygienických stanic, rozvoj integrovaného záchranného systému a sociální infrastruktury.

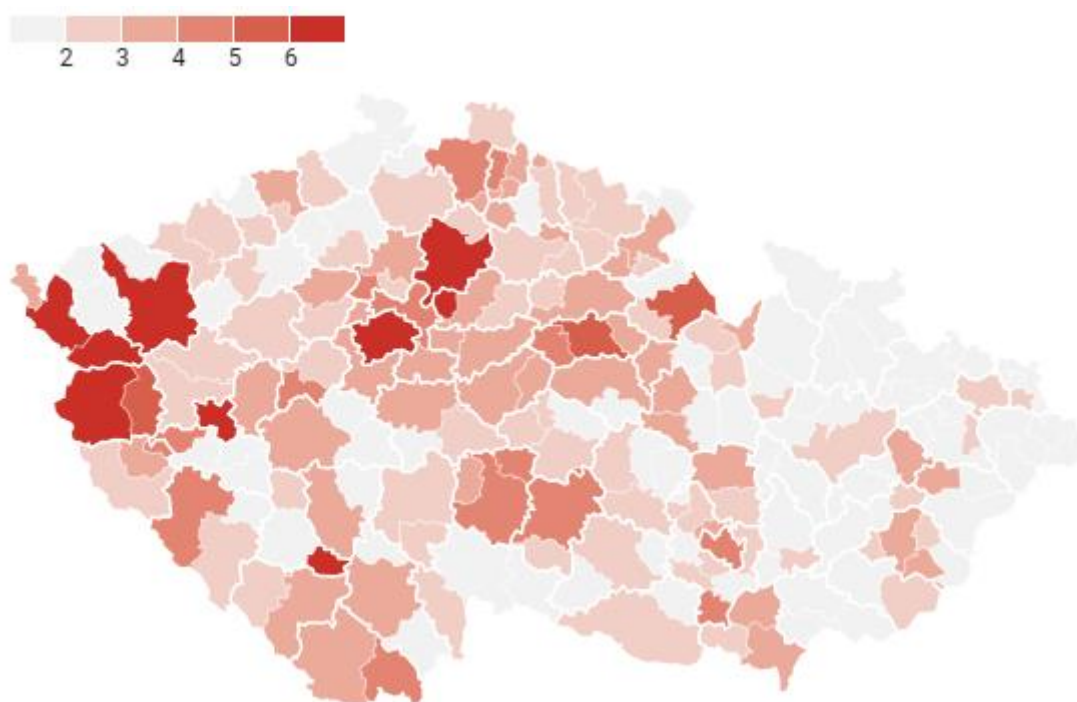
Válka na Ukrajině

Válka na Ukrajině výrazně ovlivnila na politické, ekonomické a humanitární úrovni celou Evropu. Na úrovni Ústeckého kraje byly přímými dopady ovlivněny především oblast ekonomická a humanitární.

Ekonomický dopad války byl znatelný především v oblasti obchodu. Omezení obchodních vztahů a sankce vůči některým subjektům měly negativní vliv na české firmy působící na ukrajinském a ruském trhu. Zvýšená geopolitická nejistota měla také vliv na energetický sektor a ceny surovin.

Humanitární dopad války se projevil zejména v počtu uprchlíků. V Ústeckém kraji je dle oficiálních dat Ministerstva vnitra cca 17,5 tisíce uprchlíků, což je průměrná hodnota mezi kraji ČR. I tak to klade nároky na humanitární pomoc a integraci uprchlíků, mj. zapojení dětí do školní docházky.

Obrázek 12: Počet registrovaných uprchlíků z Ukrajiny na 100 obyvatel ORP (ke 30. 10. 2023)

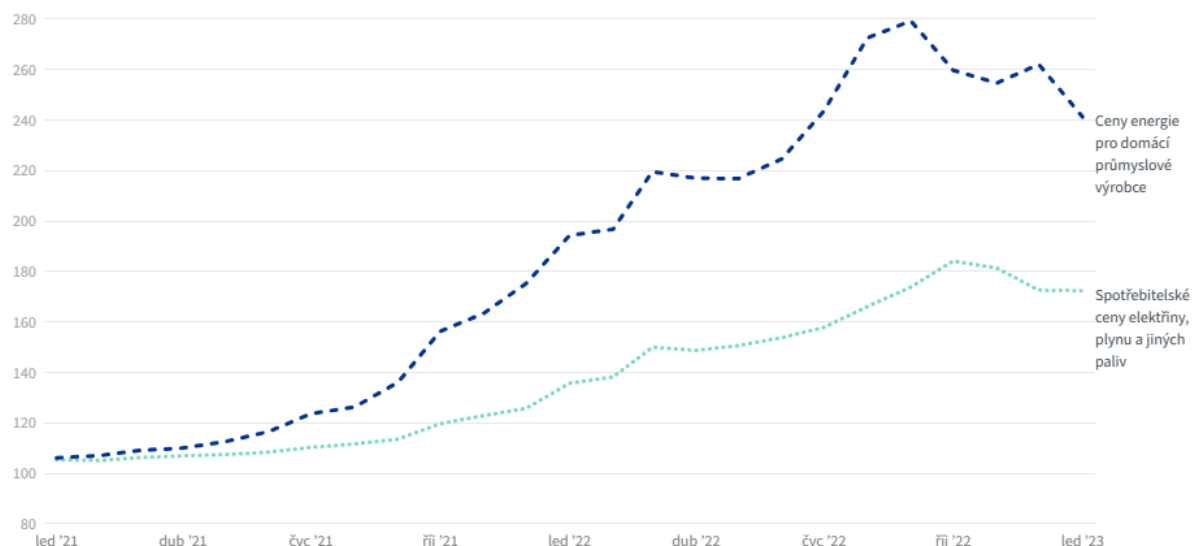
Zdroj: Ministerstvo vnitra ČR

Růst cen energií a zdrojů

Růst cen energií a surovin je dlouhodobým trendem, který v posledních dvou letech extrémně urychlily geopolitické události (válka na Ukrajině). Přes zvyšující se

energetické úspory spotřeba i poptávka po energiích i nadále poroste. Zároveň se zvyšuje spotřeba dalších zdrojů. Růst cen energií a dalších vstupů zhoršuje hospodaření samospráv, firem i obyvatel. Návrat cen na úroveň před rokem 2020 nelze očekávat.

Obrázek 13: Ceny energií v EU (cena z r. 2015 = 100)

Zdroj: Eurostat

Lesní požár v Českosaském Švýcarsku

Lesní požár v Českosaském Švýcarsku vypukl v sobotu 23. července 2022 (během velké vlny veder) v Národním parku České Švýcarsko nedaleko Hřenska. Požár postupně zasáhl více než 1 600 ha plochy parku, v největším nasazení jej hasilo osm vrtulníků, pět letadel a dohromady asi 700 osob. V pondělí 25. července se rozšířil na německou stranu do oblasti Saského Švýcarska, kde zasáhl plochu 250 ha. Šlo o nejrozsáhlejší lesní požár v novodobé historii Česka a Saska. Požár byl na českém území uhašen v pátek 12. srpna 2022.

Požár měl důsledky na ekosystém národního parku (ztráta přírodních habitatů, zvýšené riziko eroze) i na cestovní ruch v oblasti (uzavření oblíbených tras a turistických atrakcí, pokles návštěvnosti). Ekonomické náklady souvisejí jak přímo s hašením požáru, tak s obnovou poškozených oblastí. Ukázala se nutnost intenzivního společného přeshraničního plánování a koordinace zásahů v případě živelních událostí.

Dopady uvedených událostí bude třeba zohlednit při aktualizaci / tvorbě nové SRÚK.

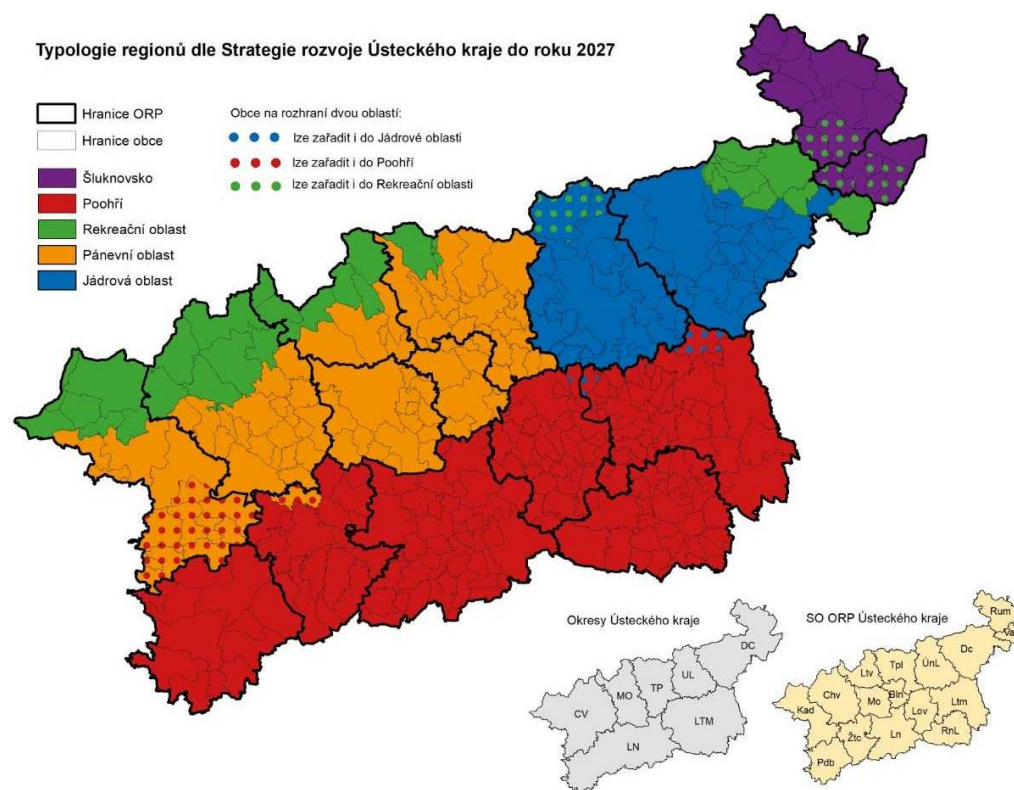
4 ZHODNOCENÍ CÍLŮ A JEJICH NAPLŇOVÁNÍ

4.1 Sumarizace cílů SRÚK

Návrhová část SRÚK dělí území Ústeckého kraje do 5 oblastí (typologických území):

- Jádrová oblast
- Pánevská oblast
- Rekreační oblasti
- Poohří
- Šluknovsko

Obrázek 14: Typologie území ÚK upravená pro potřeby SRÚK

Zdroj: SRÚK

Předpokládá se, že se jedná o menší, relativně homogenní území se společnými sociálními a ekonomickými charakteristikami, což umožní lepší prioritizaci cílů a opatření specifických pro každé území.

Návrhová část SRÚK je následně zpracována v členění podle těchto oblastí. Každá oblast je zpracována ve shodné struktuře:

- Cíle
- Dílčí cíle
- Příklady typových opatření

Následně jsou identifikovány „souhrnné priority Ústeckého kraje“ – bez vazby na konkrétní oblasti.

Základní členění návrhové části SRÚK zobrazuje tabulka, podrobněji pak Příloha 1.

Tabulka 3: Členění návrhové části SRÚK

Region/dílčí strategie	Cíl
Jádrová oblast	J.1: Zvýšit sociální status obyvatel a eliminovat sociální nestabilitu
	J.2: Zlepšit kvalitu životního prostředí
	J.3: Zajistit ekonomický růst regionu
	J.4: Revitalizovat fyzicky deprivované objekty a areály a zajistit jejich efektivní využití
Pánevní oblast	P.1: Zvýšit sociální kapitál území
	P.2: Zlepšit životní prostor
	P.3: Zvýšit hospodářskou konkurenceschopnost
	P.4: Dokončit obnovu krajiny a revitalizovat fyzicky deprivované objekty a areály a zajistit jejich efektivní využití
Rekreační oblasti	R.1: Eliminovat dopady periferní geografické polohy a zvýšit sociální a ekonomickou životaschopnost území
	R.2: Zlepšit stav životního prostředí
	R.3: Zvýšit sounáležitost obyvatel s územím a sladit zájmy jednotlivých aktérů v území
Poohří	O.1: Zajistit optimální vybavenost, zlepšená dostupnost a rovnoměrnější rozvoj regionu
	O.2: Rozvinout potenciál ekonomiky
	O.3: Zkvalitnit životní prostředí v regionu
Šluknovsko	S.1: Optimalizovat vybavenost a dopravní dostupnost regionu
	S.2: Zvýšit sociální vitalitu a stabilitu území
	S.3: Rozvinout ekonomický potenciál

Kromě těchto územně specifických cílů dále SRÚK definuje „souhrnné priority Ústeckého kraje“:

Souhrnné priority ÚK
ÚK.1: Řešit problematiku sociálního vyloučení
ÚK.2: Sociálně stabilizovat území
ÚK.3: Proměnit strukturu hospodářství, zrychlit hospodářský růst a zastavit zaostávání kraje
ÚK.4: Zvýšit kvalitu životního prostředí v sídlech i krajině
ÚK.5: Zlepšit a modernizovat infrastrukturu, zvláště pak dopravní napojení
ÚK.6: Zvýšit životaschopnost venkova

Navzdory územnímu rozdělení návrhové části SRÚK je obsah dílčích cílů a typových opatření napříč jednotlivými územími kraje podobný. Ve SRÚK se objevují čtyři hlavní témata, která se dělí do dílčích tematických oblastí. Tyto oblasti jsou pak plněny aktivitami (aktivity odpovídají typovým opatřením v návrhové části SRÚK).

Hlavní téma	Tematická oblast	Aktivity
Sociální situace	Snížení negativních sociálních jevů	Podpora bydlení se sociálním aspektem Eliminace sociálně rizikových jevů Zvýšení dostupnosti sociálních služeb Podpora zaměstnávání Prevence kriminality a sociálně patologických jevů
	Zlepšení sociálního profilu	Zvýšení kvality vzdělávání Pozitivní medializace regionu / kraje Zvýšení participace obyvatel Výchova k občanství Volnočasové aktivity a zájmové vzdělávání Zvýšení sounáležitosti obyvatel s regionem Podpora spolkového života Podpora akcí nadregionálního významu Koordinace a pořádání kulturních a volnočasových akcí Znovuobjevování historie a obnova tradic Zachování a obnova drobných památek Participace při tvorbě rozvojových dokumentů Podpora pedagogů
Ekonomický rozvoj	Lidské zdroje	Podnikání a podnikavost Získávání kvalifikovaných zaměstnanců a talentů Posílení vysokého školství pro zajištění odborníků pro trh práce Identifikace a rozvoj talentů Celoživotní vzdělávání Spolupráce škol a zaměstnavatelů Vzdělávání v IT Rozšíření vzdělávací nabídky (zejm. technické obory)
	Konkurence schopnost firem	Energetická koncepce Nové (ekologičtější) zdroje energie Inovace a moderní technologie Konkurenceschopnost a modernizace firem Spolupráce výzkumu, akademické sféry a komerční sféry Využití těžby lithia Rozvoj spolupráce se SASKEM
	Spolupráce s podniky	Zvyšování společenské odpovědnosti firem Podpora regionální produkce Rozvoj vztahů s podnikatelskými subjekty Posilování místních rozvojových témat (chemie, energetika, ...) za účelem profilování regionu Zvýšení využitelnosti bývalých průmyslových areálů Podpora místních zemědělců
	Cestovní ruch	Marketing pro posílení cestovního ruchu Budování veřejné turistické infrastruktury Využití přírodního potenciálu pro nové atraktivity CR Regenerace železničních objektů pro potřeby CR Tvorba nových a rozvoj stávajících produktů cestovního ruchu Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu Vzdělávání pracovníků v cestovním ruchu

Životní prostředí, krajina, veřejný prostor	Kvalita životního prostředí	Realizace EVVO Snižování emisí Likvidace invazních druhů Sanace starých ekologických zátěží Připravenost na krizové situace Měření a kontroly znečišťujících látek Bezpečnost a prevence úniku škodlivin Prevence rizik vč. systému včasného informování a krizového řízení Obnova původní druhové skladby lesů
	Energie a zdroje	Ekologizace vytápění domácností Energetické úspory Komunitní centrální zdroje tepla
	Voda	Rozšiřování sítí vodovodů a kanalizací s ČOV Minimalizace výplachu zemědělských hnojiv do vod Revitalizace vodních toků a ploch Zvýšení retence vody v krajině Protipovodňová ochrana Využívání dešťové vody Zajištění zásob a jakosti vody
	Krajina	Přírodě blízká opatření k odolnosti zemědělské krajiny vůči erozi Ekologizace zemědělství, tradiční zemědělství Realizace komplexních pozemkových úprav Rekultivace a resocializace krajiny po těžbě Omezení záborů volné krajiny Spolupráce aktérů v posttěžebním území Plánování a realizace regenerace krajiny
	Intravilán	Revitalizace (příp. demolice) brownfields Revitalizace veřejných prostranství Rekonstrukce sídlišť
Doprava, infrastruktura, služby	Dopravní infrastruktura	Vnější dopravní napojení (páteřní infrastruktura) Obchvaty sídel Modernizace a revitalizace železničních tratí Dobudování páteřních cyklotras, budování cyklotras Budování přestupních terminálů Rozvoj vodní dopravy Obecně „dopravní infrastruktura“ Rekonstrukce silnic Místní komunikace a cesty, prostupnost krajiny Nové hraniční přechody (pro pěší)
	Doprava	Regulace individuální automobilové dopravy Chytrá doprava a mobilita, elektromobilita Zachování / rozvoj veřejné dopravy Lepší dopravní obslužnost turisticky exponovaných území Rozvoj veřejné turistické dopravy Regulace nákladní (kamionové) dopravy
	Technická infrastruktura	Odpadové hospodářství Pokrytí území komunikačními a datovými sítěmi Obecně „technická infrastruktura“ Zajištění kapacitního zásobování elektrickou energií
	Služby	Veřejná občanská vybavenost a služby Přeshraniční spolupráce ve veřejných službách Zvyšování rezidenční atraktivity území

Podrobný přehled vazby dílčích cílů SRÚK na tyto tematické okruhy podává Příloha 2.

Témata, tematické oblasti a aktivity jsou průřezové pro celé území kraje (případně pro většinu území, viz Příloha 2). Navíc ani v praxi při řízení rozvoje kraje se s územní typologizací nepracuje (např. krajské dotační programy nejsou omezeny pouze na vybrané oblasti kraje). Proto je výše uvedená struktura vhodná pro sledování naplňování SRÚK.

4.2 Naplňování cílů skrze projekty a programy

Tato kapitola sleduje, jakými intervencemi byla v období 2021-2023 SRÚK reálně plněna. Jsou sledovány:

- Projekty Ústeckého kraje (tzn. projekty, kde je kraj nositelem)
- Dotační programy, které Ústecký kraj vyhlašuje
- Projekty jiných aktérů
- Další významné aktivity, které nemají charakter projektů nebo programů

U intervencí je sledována vazba na tematické oblasti / aktivity SRÚK (v členění dle kap. 4.1) a jejich finanční rozsah. To podává informaci o tom, jaké oblasti aktivit byly podpořeny a kde naopak bylo intervencí méně.

4.2.1 Projekty v Ústeckém kraji celkem

Metodický postup: Data o projektech byla čerpána ze systému MS2014+ (projekty v letech 2021 a 2022) a ze systému MS2021+ (projekty za rok 2023). Byly vybrány projekty dle následujících kritérií:

- Místo realizace projektu: Ústecký kraj
- Projekty realizované a/nebo ukončené v letech 2021-2023⁴
- Do hodnocení nebyly zařazeny projekty zaměřené na zajištění administrativy operačních programů

Následně byly projekty na základě svého věcného obsahu přiřazeny k jednotlivým tematickým oblastem.

Je třeba zdůraznit, že zdrojová data pokrývají pouze projekty kofinancované z ESIF, tzn. nepostihují projekty realizované z národních zdrojů a z vlastního rozpočtu aktérů v území. Tato data v jednotné podobě neexistují.

Ze srovnání lze vidět, jak byly jednotlivé oblasti SRÚK ve sledovaném období řešeny. Lze konstatovat, že všechna hlavní témata definovaná ve SRÚK byla ve sledovaném období řešena skrze projekty. Zároveň je třeba znovu upozornit na fakt, že zde uvedený přehled zaznamenává pouze projekty kofinancované z ESIF (administrované v monitorovacích systémech MS2014+ a MS2021+); nezahrnuje tedy projekty

⁴ Projekty označené jako fyzicky ukončené, finančně ukončené, finálně uzavřené, případně v realizaci, a zároveň realizované nebo ukončené ve sledovaném období. Výběr byl proveden prostřednictvím filtrů v sestavě MS2014+ / MS2021+.

realizované z národních zdrojů a z vlastních zdrojů nositelů projektů. Reálný objem prostředků, které byly vynaloženy na zlepšení situace v Ústeckém kraji, je tedy výrazně vyšší. Přehled nicméně podává základní představu o rozložení projektů a finančních částek do hlavních témat a tematických oblastí SRÚK.

Tabulka 4: Projekty z ESIF v ÚK v letech 2021-2023 v rozložení dle SRÚK

Hlavní téma SRÚK	Tematická oblast	Počet projektů	Celkové způsobilé výdaje
Sociální situace	Snížení negativních sociálních jevů	311	4 427 638 651 Kč
	Zlepšení sociálního profilu	1 175	2 421 221 885 Kč
Ekonomický rozvoj	Lidské zdroje	119	1 652 267 318 Kč
	Konkurenceschopnost firem	216	3 516 160 075 Kč
	Spolupráce s podniky	8	4 428 934 Kč
	Cestovní ruch	2	15 121 894 Kč
Životní prostředí, krajina, veřejný prostor	Kvalita životního prostředí	43	892 869 095 Kč
	Energie a zdroje	331	4 117 615 180 Kč
	Voda	59	898 149 163 Kč
	Krajina	15	67 686 520 Kč
	Intravilán	30	546 716 011 Kč
Doprava, infrastruktura, služby	Dopravní infrastruktura	59	12 817 847 211 Kč
	Doprava	2	124 745 000 Kč
	Technická infrastruktura	69	544 253 234 Kč
	Služby	18	2 008 757 196 Kč
Hlavní téma mimo SRÚK		45	406 188 130 Kč
Celkem		2502	34 461 665 496 Kč

Zdroj: Ústecký kraj, sestava ze systémů MS2014+ a MS2021+; vlastní výpočet

Vysoký počet projektů v některých tematických oblastech lze zdůvodnit následovně:

- Oblast „Zlepšení sociálního profilu“: do této oblasti spadají projekty mateřských, základních a středních škol realizované skrze schéma tzv. šablon, což přineslo množství projektů, avšak menšího rozsahu.
- Oblast „Energie a zdroje“: do této oblasti jsou zařazeny projekty zaměřené na snižování energetické náročnosti jak ve veřejném sektoru, tak u firem (financované skrze výzvy Úspory energie v rámci OP PIK), kde bylo podpořeno množství projektů.

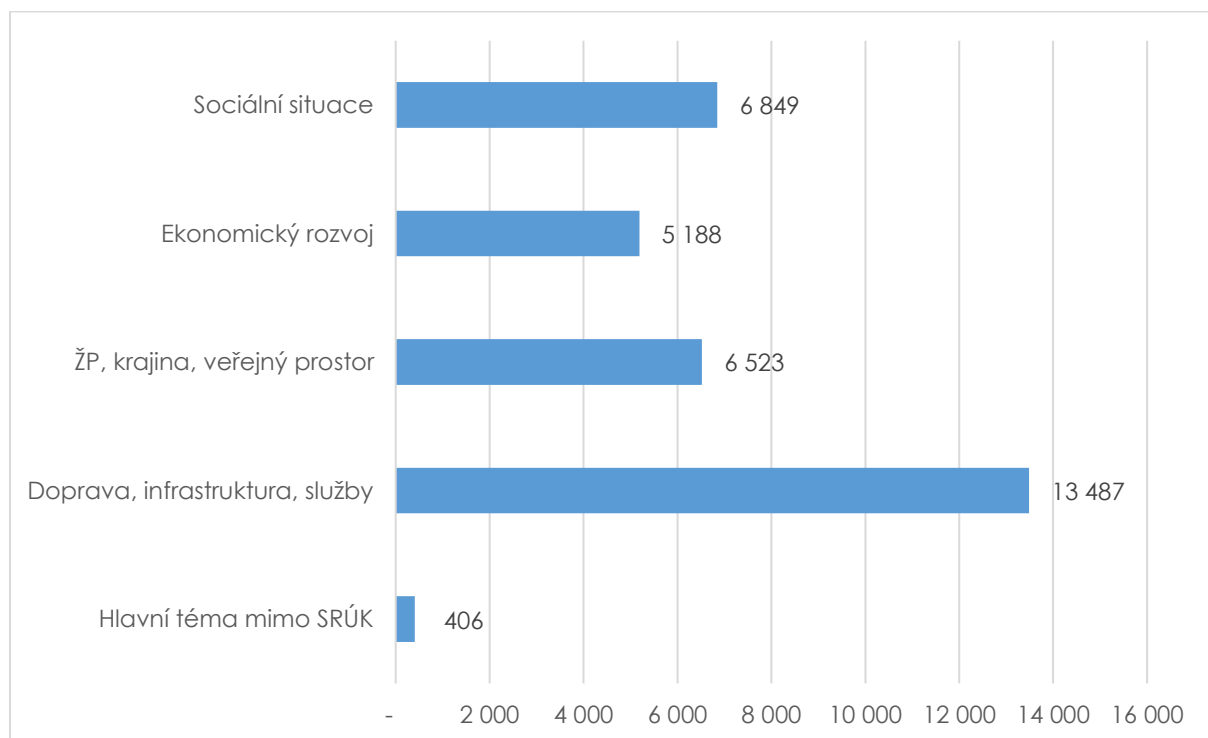
Ve sledovaném období nebyla vyhlášena žádná výzva přímo tematicky zaměřená na cestovní ruch, to vysvětluje pouze dva projekty u této tematické oblasti. Tento typ projektů však řeší města a obce s využitím vlastních zdrojů.

V přehledu se objevuje 45 projektů, které nebylo možné přiřadit k žádné tematické oblasti. Zaměření těchto projektů neodpovídalo žádnému z hlavních témat SRÚK. Jedná se o projekty zaměřené na zvyšování kapacit veřejné správy, případně na podporu spolupráce v území skrze přímou podporu místních akčních skupin. Tyto tematické okruhy SRÚK neřeší.

Lze konstatovat, že všechna hlavní témata SRÚK byla ve sledovaném období řešena prostřednictvím projektů různých aktérů. Co do finančního objemu byla nejvíce saturovanou oblastí doprava kvůli finanční výši projektů v oblasti dopravní infrastruktury.

Finanční výši projektů v jednotlivých tématech podává graf.

Obrázek 15: Celkové způsobilé výdaje projektů v hlavních tématech SRÚK v letech 2021-2023; mil. Kč

Zdroj: Ústecký kraj, sestava ze systémů MS2014+ a MS2021+; vlastní výpočet

4.2.2 Projekty Ústeckého kraje

Z projektů vybraných dle kritérií v kap. 4.2.1 byly vybrány projekty, jejichž nositelem je Ústecký kraj, s výší celkových nákladů min. 100 mil. Kč. Výběr takto velkých projektů ukazuje, jaké byly priority Ústeckého kraje ve sledovaném období.

Z 12 projektů o objemu nad 100 mil. Kč, jejichž nositelem byl ve sledovaném období Ústecký kraj, tvoří polovinu projekty zaměřené na investice do silniční infrastruktury. To je logické vzhledem k vysoké finanční náročnosti tohoto typu projektů. Zároveň jsou ale ve výběru tři projekty neinvestičního charakteru – 2 x sociální služby, 1 x vzdělávání, což indikuje význam těchto oblastí pro Ústecký kraj.

Zároveň 10 projektů z 12 má přímou vazbu na aktivity a dílčí cíle SRÚK. Ústecký kraj tedy připravuje velké projekty ve shodě se SRÚK a aktivně se snaží ji naplňovat.

Tabulka 5: Projekty Ústeckého kraje s celkovými náklady nad 100 mil. Kč v období 2021-2023

Název projektu	CZV	Aktivita	Dílčí cíl SRÚK
Nová komunikace u města Chomutova	576 659 669 Kč	Vnější dopravní napojení (pátevní infrastruktura)	ÚK.5.1, P.3.3, O.1.1
Podpora sociálních služeb v Ústeckém kraji 3	499 036 469 Kč	Zvýšení dostupnosti sociálních služeb	ÚK.1.1, ÚK.2.3, J.1.4, J.4.4, P.1.4, P.4.4, O.2.1
Rekonstrukce silnice II/262 Starý Šachov - Děčín	479 086 192 Kč	Rekonstrukce silnic	ÚK.6.1, R.1.1, O.1.1, S.1.1
Nová komunikace u města Roudnice nad Labem	370 331 858 Kč	Vnější dopravní napojení (pátevní infrastruktura)	ÚK.5.1, P.3.3, O.1.1
Podpora sociálních služeb v Ústeckém kraji 2	270 961 074 Kč	Zvýšení dostupnosti sociálních služeb	ÚK.1.1, ÚK.2.3, J.1.4, J.4.4, P.1.4, P.4.4, O.2.1
Finanční podpora na výměnu zastaralých zdrojů tepla na pevná paliva (kotlíková dotace)	256 618 754 Kč	Ekologizace vytápění domácností	ÚK.4.1, ÚK.5.2, R.2.3, O.1.2, O.3.1, S.1.3
Rekonstrukce silnice II/265 Krásná Lípa - Velký Šenov	251 791 106 Kč	Rekonstrukce silnic	ÚK.6.1, R.1.1, O.1.1, S.1.1
Digitální technická mapa Ústeckého kraje	234 621 547 Kč	--	--
Rekonstrukce silnice II/263 hranice okresu Česká Lípa - Česká Kamenice	195 379 946 Kč	Rekonstrukce silnic	ÚK.6.1, R.1.1, O.1.1, S.1.1
Podpora polytechnického vzdělávání a gramotností v Ústeckém kraji	183 570 241 Kč	Zvýšení kvality vzdělávání	ÚK.1.1, ÚK.3.2, J.1.4, J.3.2, P.1.4, P.3.2, P.4.4, O.2.1, S.3.1
Most Štětí	181 717 099 Kč	Vnější dopravní napojení (pátevní infrastruktura)	ÚK.5.1, P.3.3, O.1.1
Depozitář SVK Ústí nad Labem - Evropská knihovna	123 242 463 Kč	--	--

Zdroj: Ústecký kraj, sestava ze systémů MS2014+ a MS2021+

Mezi významnými projekty pro Ústecký kraj figuruje i řada dalších, které jsou buď objemově pod hranicí 100 mil. Kč nebo jsou z důvodů nastavení výzev etapizovány a předkládány postupně ve více fázích. Z hlediska čerpání evropských finančních prostředků je vhodné na tomto místě uvést například Regionální akční plán Ústeckého kraje, díky kterému může kraj čerpat předem rezervované prostředky z IROP na oblasti: Silnice II. třídy, Střední školství, Speciální školy, Zdravotnická záchranná služba a Deinstitutionalizace sociálních služeb. Významnou investicí je například projekt

Konektivita HW a SW na SŠ v ÚK, který bude realizován v pěti etapách s celkovými výdaji v předpokládané výši téměř 403 mil. Kč.

Z celkového přehledu projektů realizovaných ve sledovaném období Ústeckým krajem (zdrojem dat je ekonomický systém ÚK Navision) je patrné, že projekty kraje jednak reagují na vyhlášené dotační výzvy, zároveň ale svým zaměřením odpovídají hlavním tématům a tematickým oblastem SRÚK.

Tabulka 6: Plnění hlavních témat SRÚK skrze projekty ÚK v období 2021-2023

Hlavní téma SRÚK	CZV	Příklady projektů
Sociální situace	480 183 269 Kč	Krajský akční plán vzdělávání, Kompetence pro trh práce
Ekonomický rozvoj	104 894 244 Kč	Smart akcelerator, přeshraniční projekty s dopadem na cestovní ruch
ŽP, krajina, veřejný prostor	92 594 116 Kč	Energetické úspory a rekuperace
Doprava, infrastruktura, služby	1 478 814 531 Kč	Rekonstrukce komunikací, cyklostezky, zajištění služeb (především sociálních)

Zdroj: Ústecký kraj, systém Navision

4.2.3 Významné projekty jiných aktérů

Z projektů vybraných dle kritérií v kap. 4.2.1 byly vybrány projekty, jejichž nositeli jsou jiní aktéři, s výší celkových nákladů min. 1 mld. Kč. Nositeli těchto projektů jsou centrální organizace: Úřad práce, Správa železnic, Ředitelství silnic a dálnic.

Tabulka 7 Projekty jiných aktérů v ÚK s celkovými náklady nad 1 mld. Kč v období 2021-2023

Název projektu	Nositel projektu	CZV	Aktivita	Dílčí cíl SRÚK
Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců II	Úřad práce České republiky	3 999 850 000 Kč	Celoživotní vzdělávání	ÚK.3.2, J.3.2, O.2.1, S.3.1
Podpora zaměstnanosti prostřednictvím cíleného programu Antivirus A II	Úřad práce České republiky	2 499 999 320 Kč	--	--
Podpora zaměstnanosti dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání	Úřad práce České republiky	2 096 809 459 Kč	Podpora zaměstnávání	ÚK.1.1, P.1.4, O.2.1, O.2.2, S.2.2

Název projektu	Nositel projektu	CZV	Aktivita	Dílčí cíl SRÚK
Zvýšení traťové rychlosti v úseku Oldřichov u Duchcova - Bílina	Správa železnic, státní organizace	1 826 077 657 Kč	Modernizace a revitalizace železničních tratí	ÚK.5.1, P.3.3, R.2.3, O.1.1, S.1.1
Rekonstrukce žst. Bohosudov	Správa železnic, státní organizace	1 466 228 419 Kč	Modernizace a revitalizace železničních tratí	ÚK.5.1, P.3.3, R.2.3, O.1.1, S.1.1
Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II	Úřad práce České republiky	1 445 000 000 Kč	Celoživotní vzdělávání	ÚK.3.2, J.3.2, O.2.1, S.3.1
Podpora pro uprchlíky z Ukrajiny - Humanitární dávka	Ministerstvo práce a sociálních věcí	1 099 983 300 Kč	--	--
Dálnice D6 Lubenec, obchvat	Ředitelství silnic a dálnic ČR	1 029 749 287 Kč	Vnější dopravní napojení (páteřní infrastruktura)	ÚK.5.1, P.3.3, O.1.1
Efektivní služby zaměstnanosti	Úřad práce České republiky	1 006 990 336 Kč	Podpora zaměstnávání	ÚK.1.1, P.1.4, O.2.1, O.2.2, S.2.2

Zdroj: Ústecký kraj, sestava ze systémů MS2014+ a MS2021+

Velké projekty jiných aktérů realizované v Ústeckém kraji jsou zaměřeny především na podporu zaměstnanosti (Úřad práce) a na dopravní infrastrukturu. Ve výběru devíti největších projektů jsou dva takové, které reagují na aktuální situaci /pandemie Covid-19, válka na Ukrajině) a proto nemají oporu ve SRÚK. Ostatní projekty naplňují aktivity a dílčí cíle SRÚK.

Největším projektem, kde nositel projektu není Ústecký kraj a zároveň má nositel projektu sídlo v ÚK, je projekt Univerzity J. E. Purkyně, který ale nedosahuje výše 1 mld. Kč a v přehledu se proto neobjevuje.

4.2.4 Dotační programy a příspěvky z rozpočtu Ústeckého kraje

Pro zlepšení situace ve vybraných oblastech má Ústecký kraj systém vlastních dotačních programů. Jejich rozložení odpovídá tematickým oblastem a dílčím cílům SRÚK.

Dotační program	Tematická oblast	Dílčí cíl SRÚK
Podpora rozvoje infrastruktury cestovního ruchu v Ústeckém kraji	Cestovní ruch	P.2.6, R.2.4, O.2.3
Program obnovy venkova	Více tematických oblastí	ÚK.6.1, ÚK.6.2, ÚK.6.3, S.2.1, S.2.2, S.3.1, S.3.3, R.3.1, R.3.2, O.3.1, O.3.2, O.3.5, P.2.4, P.4.3, J.4.2, J.4.3

Dotační program	Tematická oblast	Dílčí cíl SRÚK
Podpora komunitního života na venkově	Zlepšení sociálního profilu	J.1.2, J.1.4, P.1.2, P.1.4, P.3.2, P.4.4, ÚK.6.3
Program na podporu audiovizuální tvorby v Ústeckém kraji	Cestovní ruch	P.1.2, R.1.3, O.2.3, S.3.3, ÚK.2.1
Obchůdek 2021+	Konkurenceschopnost firem	J.4.3, P.4.3, ÚK.6.2
Prevence rizikového chování	Snížení negativních sociálních jevů	J.1.4, P.1.4, S.2.2, ÚK.1.1
Volný čas	Zlepšení sociálního profilu	ÚK.2.2, ÚK.6.3, J.1.2, P.1.2, O.2.1, S.3.1
Akademie talentované mládeže olympijských sportů Ústeckého kraje	Zlepšení sociálního profilu	ÚK.2.2, ÚK.6.3, J.1.2, P.1.2, O.2.1, S.3.1
Sport	Zlepšení sociálního profilu	ÚK.2.2, ÚK.6.3, J.1.2, P.1.2, O.2.1, S.3.1
Tréninková střediska mládeže v Ústeckém kraji	Zlepšení sociálního profilu	ÚK.2.2, ÚK.6.3, J.1.2, P.1.2, O.2.1, S.3.1
Stipendijní program Ústeckého kraje	Zlepšení sociálního profilu	ÚK.2.1, ÚK.3.2, J.3.2, O.2.1, S.2.1
Program podpory regionální kulturní činnosti	Zlepšení sociálního profilu	ÚK.2.2, ÚK.6.3, J.1.2, P.1.2, O.2.1, S.3.1, J.1.4, P.1.4, P.3.2, P.4.4
Program na záchranu a obnovu kulturních památek Ústeckého kraje	Intravilán, krajina	R.3.1
Program na záchranu a obnovu drobných památek a architektury dotvářející kulturní krajinu Ústeckého kraje	Intravilán, krajina	R.3.1
Program podpory aktivit stálých profesionálních divadelních souborů a hudebních těles působících na území Ústeckého kraje	Zlepšení sociálního profilu	P.1.1
Dotační program Digitální voucher	Konkurenceschopnost firem	ÚK.3.1, J.3.1, P.3.3, O.2.2
Dotační program Voucher pro rozvoj podnikání	Konkurenceschopnost firem	ÚK.3.1, J.3.1, P.3.3, O.2.2
Dotační program Inovační voucher	Konkurenceschopnost firem	ÚK.3.1, J.3.1, P.3.3, O.2.2
Podpora služeb nedefinovaných v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách	Snížení negativních sociálních jevů	ÚK.1.1, ÚK.2.3, J.1.4, J.4.4, P.1.4, P.4.4, O.2.1
Podpora zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na území Ústeckého kraje	Snížení negativních sociálních jevů	ÚK.1.1, ÚK.2.3, J.1.4, J.4.4, P.1.4, P.4.4, O.2.1
Podpora Ústeckého kraje pro sociální služby pečující o osoby s poruchami autistického spektra	Snížení negativních sociálních jevů	ÚK.1.1, ÚK.2.3, J.1.4, J.4.4, P.1.4, P.4.4, O.2.1
Podpora sociálních služeb v Ústeckém kraji	Snížení negativních sociálních jevů	ÚK.1.1, ÚK.2.3, J.1.4, J.4.4, P.1.4, P.4.4, O.2.1

Dotáční program	Tematická oblast	Dílčí cíl SRÚK
Stipendijní program Stabilizace nelékařských zdravotnických pracovníků	Služby	ÚK.2.1, ÚK.3.2, J.3.2, O.2.1, S.2.1
Stipendijní program Stabilizace lékařů, zubních lékařů a farmaceutů v Ústeckém kraji	Služby	ÚK.2.1, ÚK.3.2, J.3.2, O.2.1, S.2.1
Podpora aktivit zaměřených na zlepšení zdravotního stavu obyvatel Ústeckého kraje	Služby	Bez přímé vazby na dílčí cíle SRÚK
Podpora lékařských a zdravotnických vzdělávacích akcí	Služby	Bez přímé vazby na dílčí cíle SRÚK
Program pro rozvoj eko-agro oblastí v Ústeckém kraji	Kvalita životního prostředí	R.2.2, O.3.2, O.3.4, ÚK.4.2, ÚK.4.3
Program podpory rozvoje zemědělství a venkovských oblastí Ústeckého kraje	Spolupráce s podniky	ÚK.3.1, ÚK.3.2, ÚK.6.3, J.1.1, J.3.1, P.1.1, P.3.2, R.1.3, O.2.2, O.2.4, S.3.2
Program pro rozvoj ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty (EVVO) na území Ústeckého kraje	Kvalita životního prostředí	J.2.1, P.2.1, R.2.2, R.2.3, O.3.1, ÚK.4.1, ÚK.4.2
Program pro podporu odpadového hospodářství obcí v Ústeckém kraji	Technická infrastruktura	ÚK.5.2, O.1.2, S.1.3
Program na podporu vodního hospodářství v Ústeckém kraji	Voda	ÚK.4.2, O.3.2, O.3.3, R.2.2
Fond Ústeckého kraje	Více tematických oblastí	Více dílčích cílů
Kotlíková dotace - spolufinancováno EU	Kvalita životního prostředí	ÚK.4.1, ÚK.5.2, R.2.3, O.1.2, O.3.1, S.1.3
Podpora přípravy projektových záměrů v Ústeckém kraji	Mimo tematické oblasti SRÚK	Bez přímé vazby na dílčí cíle SRÚK
Příspěvek na spolufinancování projektů MAS	Mimo tematické oblasti SRÚK	ÚK.6.1, ÚK.6.2, ÚK.6.3
Program na podporu JSDHO a ostatních složek IZS	Mimo tematické oblasti SRÚK	Bez přímé vazby na dílčí cíle SRÚK

4.2.5 Strategické projekty

Novým nástrojem pro rozvoj regionu jsou strategické projekty v Operačním programu Spravedlivá transformace. OPST je nástroj podpory pro regiony procházející transformací v souvislosti s ukončováním těžby uhlí (tzn. pro Ústecký, Karlovarský a Moravskoslezský kraj). Strategické projekty jsou komplexní projekty s významným transformačním dopadem vybrané na základě doporučení od jednotlivých krajů, tzn. neprocházejí standardními soutěžními výzvami. Příprava strategických projektů byla podpořena výzvou 2/2022 OPST.

Za Ústecký kraj bylo do OPST předloženo celkem 11 strategických projektů. Od dvou z nich jejich nositelé během přípravy odstoupili. Přehled strategických projektů podává tabulka.

Tabulka 8: Strategické projekty v Ústeckém kraji

Projekt	Nositel	Stav	Celk. náklady (mil. Kč)
Transformační centrum ÚK	Ústecký kraj	Podáno	1 119,5
RUR – Region univerzitě, univerzita regionu	Univerzita J. E. Purkyně	Podáno	1 305
Animace pro spravedlivou transformaci – transformace hrou	Krajské sdružení NS MAS ČR Ústeckého kraje, z.s.	V přípravě	55
Zavádění vodíkové mobility ve městě Ústí n. L.	Dopravní podnik města Ústí n. L., a.s.	Podáno	980
H2Triangle	ForH2 Energy s.r.o.	V přípravě	608
GET Centre UJEP	Univerzita J. E. Purkyně	Podáno	1 157
SYNERGIS	Univerzita Karlova	Podáno	1 208
Green Mine – revitalizace a resocializace lomu ČSA	Sev.en Intech a.s.	Podáno	2 000
POZART – PODpora ZAměstnanost TRansformace	Úřad práce ČR	Odstoupeno	870
Gigafactory	ČEZ a.s.	Odstoupeno	59 000
Těžba lithia na Cínovci (projekt s prioritou 2)	GEOMET s.r.o.	V přípravě	15 900

Zdroj: Regionální stálá konference ÚK

Strategické projekty se zaměřují na několik zásadních aspektů úspěšné transformace:

- Vytvoření znalostní / odborné základny a aktivizace lidských zdrojů pro úspěšnou transformaci a budoucí rozvoj regionu (Transformační centrum ÚK, RUR, Animace pro spravedlivou transformaci).
- Nové zdroje energie (Zavádění vodíkové mobility, H2Triangle, GET Centre UJEP, SYNERGIS)
- Obnova a revitalizace území po těžbě (Green Mine).

Nositelem projektu **Transformační centrum ÚK** je přímo Ústecký kraj. Obsahem projektu je vytvoření systému komplexních služeb pro transformaci Ústeckého kraje směrem k modernímu post-uhelnému regionu. Bude se jednat o služby v oblastech:

- Smart region, sběr, analýza a využívání dat
- Podpora malého a středního podnikání s důrazem na inovace
- Transformace energetiky směrem k decentralizaci, úsporám a obnovitelným zdrojům
- Revitalizace krajiny, tvorba lepšího fyzického prostředí

Partnery projektu jsou odborné organizace Ústeckého kraje: Datové centrum ÚK, Inovační centrum ÚK, Energetické centrum ÚK a Regionální rozvojová agentura ÚK.

4.3 Dosažený pokrok

Implementační část SRÚK navrhla sadu 19 indikátorů pro měření dosaženého pokroku. V této Zprávě je měřen dosažený pokrok s využitím nejnovějších dat dostupných ke 30. 11. 2023. Implementační část SRÚK **nestanovila** výchozí (2016) ani cílové (2027) hodnoty indikátorů.

Indikátor 1: Počet a skladba volných pracovních míst

Oblast a cíl	O1, O2, S1, R1, J3, P3
Měrná jednotka	Počet
Zdroj dat	Integrovaný portál MSPV - Analýza neobsazenosti prac. míst podle vzdělání
Optimální směr	Monitorovat
Zjištěný směr	Monitorováno

Dosažené hodnoty:

Parametr	Hodnota	
	Výchozí (2016)	Aktuální (2023)
Neúplné základní	59	1
Základní + praktická škola	2 877	7 146
Nižší střední	290	102
Nižší střední odborné	543	467
Střední odborné (vyučení)	2 417	1 777
Střední odborné bez maturity a bez vyučení	19	26
ÚSV s maturitou	236	303
ÚSO (vyučení s maturitou)	166	185
ÚSO s maturitou (bez vyučení)	486	365
Vyšší odborné	88	86
Vyšší odborné vzdělání v konzervatoři	1	2
VŠ Bakalářské	33	82
VŠ magisterské	344	357
VŠ Doktorské (vědecká výchova)	1	5
Celkem	7 560	10 904

Komentář:

Indikátor udává počet neobsazených volných pracovních míst dle jednotlivých kategorií vzdělání. Celkový počet volných pracovních míst vzrostl. Většina nárůstu však jde na vrub poptávce po méně kvalifikovaných profesích. Počet volných míst pro pracovníky s vyšším vzděláním je dlouhodobě stálý a pohybuje se ve vyšších desítkách, případně nižších stovkách míst.

Indikátor 2: Počet podnikajících fyzických a právnických osob na 1 obyvatele

Oblast a cíl	O1, O2, S1, R1
Měrná jednotka	Počet
Zdroj dat	Český statistický úřad, Veřejná databáze
Optimální směr	↑
Zjištěný směr	↑

Dosažené hodnoty:

Parametr	Hodnota	
	Výchozí (2016)	Aktuální (2022)
Počet podnikajících fyzických osob na 1 obyvatele	0,2005	0,2036
Počet podnikajících právnických osob na 1 obyvatele	0,0511	0,0558

Komentář:

Ekonomická aktivita v Ústeckém kraji se ve sledovaném období mírně zvýšila. Nárůst byl o 1,5 %, resp. 9,2 %. Nárůst počtu podnikajících fyzických osob odpovídá průměru ČR (ten se zvýšil o 1,1 %). Nicméně nárůst počtu podnikajících právnických osob v průměru ČR byl o téměř 18 %, zde je tempo růstu v Ústeckém kraji poloviční. Aktuální hodnota: data za rok 2022 (novější data na krajské úrovni nejsou k dispozici).

Indikátor 3: Vzdělanostní struktura obyvatelstva

Oblast a cíl	O2, S2, S3, R1, J1, P1
Měrná jednotka	Počet
Zdroj dat	Český statistický úřad, Sčítání lidu, domů a bytů
Optimální směr	↑
Zjištěný směr	↑↓

Dosažené hodnoty:

Parametr	Hodnota	
	Výchozí (2016)	Aktuální (2021)
Základní vzdělání a bez vzdělání	19,41 %	19,56 %
Střední bez maturity	37,22 %	36,70 %
Střední s maturitou	31,71 %	31,46 %
Vysokoškolské	11,67 %	12,25 %

Komentář:

Mírně pokleslo zastoupení obyvatel s ukončeným středoškolským vzděláním s maturitou. Vysokoškoláků v kraji přibývá. Nicméně pomaleji, než je průměr ČR. Vzdělanost je sledována v rámci sčítání lidu, aktuální hodnota je tedy ze sčítání v roce 2021.

Indikátor 4: Počet návštěvníků v hromadných ubytovacích zařízeních a průměrný počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních

Oblast a cíl	O2, S3, R1, R2
Měrná jednotka	Počet
Zdroj dat	Český statistický úřad, Veřejná databáze
Optimální směr	↑
Zjištěný směr	↑↓

Dosažené hodnoty:

Parametr	Hodnota	
	Výchozí (2016)	Aktuální (2022)
Počet návštěvníků v HUZ	527 461	580 023
Průměrný počet přenocování v HUZ	2,7	2,6

Komentář:

Navzdory výkyvu v době pandemie Covid je celková návštěvnost v hromadných ubytovacích zařízeních vyšší než v r. 2016. Negativním trendem je snížení průměrné délky pobytu návštěvníků v kraji. Aktuální hodnota je za r. 2022.

Indikátor 5: Kapacita hromadných ubytovacích zařízení

Oblast a cíl	O2, S3, R1
Měrná jednotka	Počet
Zdroj dat	Český statistický úřad, Veřejná databáze
Optimální směr	↑
Zjištěný směr	↑

Dosažené hodnoty:

Parametr	Hodnota	
	Výchozí (2016)	Aktuální (2022)
Pokoje	9 265	10 102
Lůžka	24 051	27 070

Komentář:

Navzdory výkyvu v době pandemie Covid-19 je kapacita hromadných ubytovacích zařízení vyšší než v r. 2016. Aktuální hodnota je za r. 2022.

Indikátor 6: Výsledky žáků středních škol ve společné části maturitní zkoušky

Oblast a cíl	O2, S3, J3, P3
Měrná jednotka	Podíl
Zdroj dat	Český statistický úřad, Veřejná databáze
Optimální směr	↑
Zjištěný směr	↑

Dosažené hodnoty:

Parametr	Hodnota	
	Výchozí (2016)	Aktuální (2023)
Ústecký kraj	1,43	1,17
Česká republika	1,24	1,12

Komentář:

Výsledky žáků se ve sledovaném období zlepšily. Ústecký kraj se přiblížil průměrným hodnotám ČR.

Indikátor 7: Mzdová úroveň

Oblast a cíl	J1, J3, P1
Měrná jednotka	Počet
Zdroj dat	Integrovaný portál MPSV, Statistika výdělků práce
Optimální směr	↑
Zjištěný směr	↑

Dosažené hodnoty:

Parametr	Hodnota	
	Výchozí (2016)	Aktuální (2022)
Ústecký kraj	23 426	34 856
Česká republika	24 265	36 104

Komentář:

Indikátor porovnává medián hrubé měsíční mzdy v Kč/měsíc. Tato hodnota se v Ústeckém kraji zvýšila o 49 %, což přesně odpovídá průměrnému nárůstu mezd v ČR. Aktuální hodnota je za r. 2022.

Indikátor 8: Počet obyvatel regionu

Oblast a cíl	O1, S1, J1, J2, J3, P1, P2
Měrná jednotka	Počet
Zdroj dat	Český statistický úřad, Veřejná databáze
Optimální směr	Monitorovat
Zjištěný směr	Monitorováno

Dosažené hodnoty:

Parametr	Hodnota	
	Výchozí (2016)	Aktuální (2023)
Ústecký kraj	821 377	810 224

Komentář:

Počet obyvatel kraje se dlouhodobě snižuje. Příčinou je především negativní saldo přirození měny obyvatel (více úmrtí než narození).

Indikátor 9: Podíl nezaměstnaných

Oblast a cíl	O1, O2, S1, S2, S3, J1, J3, P1
Měrná jednotka	Počet
Zdroj dat	Český statistický úřad, Veřejná databáze
Optimální směr	↓
Zjištěný směr	↓

Dosažené hodnoty:

Parametr	Hodnota	
	Výchozí (2016)	Aktuální (2023)
Ústecký kraj	7,8	5,4

Komentář:

Nezaměstnanost v Ústeckém kraji ve sledovaném období poklesla. Tento trend je v celé ČR.

Indikátor 10: Počet sociálně vyloučených lokalit a počet obyvatel sociálně vyloučených lokalit

Oblast a cíl	S2, R1, J1, J4, P1, P4
Měrná jednotka	Počet / m ²
Zdroj dat	Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR
Optimální směr	↓
Zjištěný směr	N/A

Dosažené hodnoty:

Parametr	Hodnota	
	Výchozí (2016)	Aktuální (2023)
Počet sociálně vyloučených lokalit měst a obcí	N/A	N/A
Počet obyvatel sociálně vyloučených lokalit	N/A	N/A

Komentář:

Sociálně vyloučené lokality a jejich obyvatelé se nesledují průběžně statistickými metodami. Data se zjišťují ad hoc, mapování má podobu Analýzy sociálně vyloučených lokalit v ČR, realizuje se nepravidelně.⁵

Indikátor 11: Volební účast

Oblast a cíl	S2, R3, J1, P1
Měrná jednotka	Procento
Zdroj dat	Český statistický úřad, Veřejná databáze
Optimální směr	↑
Zjištěný směr	↑

Dosažené hodnoty:

Parametr	Hodnota	
	Výchozí (2016)	Aktuální (2022)
Volby do zastupitelstev obcí	38,97 % (2014), 40,32 % (2018)	40,60 % (2022)
Volby do zastupitelstva kraje	28,94 % (2016)	31,30 % (2020)

Komentář:

Průměrná volební účast v Ústeckém kraji stagnuje (volby do krajského zastupitelstva), případně se zhoršuje (obecní volby). V obou parametrech je kraj výrazně pod průměrem ČR (průměrná volební účast v obecních volbách 2022: 46,1 %, v krajských volbách 2020: 38 %).

⁵ Sami statistici uvádějí, že „o takto označované populaci (myšleno sociálně vyloučená populace) neexistují žádné ucelené sociodemografické informace, neboť s ohledem na svůj charakter je obtížně vymezitelná a běžným statistickým šetřením zůstává skryta“ (Sociálně vyloučené lokality z pohledu sociodemografických ukazatelů, Demografie, 2018, 60: 21–35).

Indikátor 12: Spokojenost obyvatelstva

Oblast a cíl	S1, S2, R3, J1, P1
Měrná jednotka	Počet
Zdroj dat	Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem
Optimální směr	↑
Zjištěný směr	N/A

Dosažené hodnoty:

Parametr	Hodnota	
	Výchozí (2016)	Aktuální (2023)
Spokojenost obyvatelstva	N/A	N/A

Komentář:

Data nejsou k dispozici. Indikátor udává celkovou spokojenost obyvatel, která je zjišťována prostřednictvím dotazníkového šetření realizovaného Univerzitou J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. Spokojenost obyvatel má být výhledově zjišťována na konci realizace SRÚK, tj. v roce 2027.

Indikátor 13: Počet trestných činů na 10 000 obyvatel

Oblast a cíl	S2, J1, J4, P1, P4
Měrná jednotka	Počet
Zdroj dat	Český statistický úřad
Optimální směr	↓
Zjištěný směr	↓

Dosažené hodnoty:

Parametr	Hodnota	
	Výchozí (2016)	Aktuální (2021)
Ústecký kraj	223 734	179 408

Komentář:

Počet trestných činů se v Ústeckém kraji setrvale snižuje. Poslední dostupná data jsou za r. 2021.

Indikátor 14: Naděje dožití

Oblast a cíl	J2, P2
Měrná jednotka	Roky
Zdroj dat	Český statistický úřad, Veřejná databáze
Optimální směr	↑
Zjištěný směr	↓

Dosažené hodnoty:

Parametr	Hodnota	
	Výchozí (2016)	Aktuální (2022)
Ženy	79,81	79,19
Muži	74,1	73,10

Komentář:

Naděje dožití v Ústeckém kraji se snížila. Hlavní příčinou je negativní trend v letech 2019-2020 (pandemie Covid-19). ČSÚ sleduje indikátor vždy v dvouletém cyklu. Výchozí hodnota je tedy za období 2016-2017, aktuální hodnota za období 2021-2022.

Indikátor 15: Podíl trvale obydlených domů připojených na veřejný vodovod a na kanalizaci s ČOV

Oblast a cíl	O1, S1, R1
Měrná jednotka	Procento
Zdroj dat	Český statistický úřad, Sčítání lidu, domů a bytů
Optimální směr	↑
Zjištěný směr	↑

Dosažené hodnoty:

Parametr	Hodnota	
	Výchozí (2016)	Aktuální (2021)
Podíl trvale obydlených domů připojených na veřejný vodovod	72,84 %	89,48 %
Podíl trvale obydlených domů připojených na kanalizaci s čističkou odpadních vod	54,17 %	67,23 %

Komentář:

Podíl domů připojených na veřejný vodovod a na kanalizaci se v Ústeckém kraji zvyšuje. Data jsou získávána ze sčítání lidu, proto výchozí hodnota je z r. 2011, aktuální z r. 2021.

Indikátor 16: Podíl profilů ve IV. a V. třídě znečištění

Oblast a cíl	O3, J2, P2
Měrná jednotka	Procento
Zdroj dat	Český hydrometeorologický ústav
Optimální směr	↓
Zjištěný směr	↓

Dosažené hodnoty:

Parametr	Hodnota	
	Výchozí (2016)	Aktuální (2022)
Ústecký kraj	43 %	34 %

Komentář:

Čistota povrchových vod se ve sledovaném období zlepšila. Ze 49 sledovaných profilů v Ústeckém kraji se celkem 4 profily posunuly do mírnější třídy znečištění. Data zveřejňuje Český hydrometeorologický ústav vždy za dvouletá období. Výchozí hodnota zachycuje data za období 2016-2017, aktuální hodnota je za období 2021-2022.

Indikátor 17: Průměrná cena nemovitostí

Oblast a cíl	R2, J1, J4, P1, P4
Měrná jednotka	Kč / m ³
Zdroj dat	Český statistický úřad, Veřejná databáze
Optimální směr	↑
Zjištěný směr	↑

Dosažené hodnoty:

Parametr	Hodnota	
	Výchozí (2016)	Aktuální (2019)
Rodinné domy	2 069	2 069
Bytové domy	1 740	1 891
Byty	7 772	9 019

Komentář:

Cena nemovitostí v Ústeckém kraji se zvyšuje. Nárůst cen bytů byl o 16 %, což je nad průměrem ČR (průměrný nárůst cen bytů v ČR byl 9,8 %). Na druhou stranu kupní cena bytů v ÚK je stále méně než třetinová oproti průměru ČR. Data k výpočtu indikátoru zveřejňuje ČSÚ vždy jako tříleté průměry. Jako výchozí hodnota je uveden průměr za r. 2016-2018, nejnovější dostupná data (aktuální hodnota) jsou za r. 2017-2019).

Indikátor 18: Počet a rozloha brownfields

Oblast a cíl	O3, R2, J1, J4, P1, P4
Měrná jednotka	Počet / ha
Zdroj dat	CzechInvest, Národní databáze brownfields
Optimální směr	↓
Zjištěný směr	N/A

Dosažené hodnoty:

Parametr	Hodnota	
	Výchozí (2016)	Aktuální (2023)
Počet brownfields	N/A	85
Rozloha brownfields	N/A	352,37 ha

Komentář:

Výchozí hodnota (data z Národní databáze brownfields spravované agenturou CzechInvest) není k dispozici.

Indikátor 19: Počet starých ekologických zátěží

Oblast a cíl	O3, J1, J4, P1, P4
Měrná jednotka	Počet
Zdroj dat	Ministerstvo životního prostředí, Systém evidence kontaminovaných míst
Optimální směr	↓
Zjištěný směr	N/A

Dosažené hodnoty:

Parametr	Hodnota	
	Výchozí (2016)	Aktuální (2023)
Počet starých ekologických zátěží	N/A	2 283

Komentář:

Zdrojem dat je Systém evidence kontaminovaných míst spravovaný Ministerstvem životního prostředí. Jedná se o online průběžně aktualizovanou databázi. Výchozí hodnota nebyla v době zpracování SRÚK stanovena, dnes starší data již nejsou dostupná. Byly vybrány staré ekologické zátěže s parametrem „schváleno“.

5 SHRNUTÍ A DOPORUČENÍ

5.1 Závěrečné shrnutí

Kapitola 4.1 (plus přílohy) provedla sumarizaci cílů, dílčích cílů a aktivit SRÚK. Ukázalo se, že i přes provedenou regionalizaci území kraje je převážná část cílů a typových opatření společná napříč celým územím kraje. Návrhovou část SRÚK lze tedy shrnout do přehledného systému hlavních témat, tematických oblastí a aktivit.

Regionalizace ve SRÚK je užitečným nástrojem, který zohledňuje odlišnou demografickou, ekonomickou, ale i environmentální situaci jednotlivých oblastí kraje. Na úrovni opatření a jejich realizace se však už dále s touto regionalizací nepracuje (např. krajské dotační programy jsou vyhlašovány plošně, ne ve vazbě na dílčí oblasti kraje).

Typová opatření definovaná v návrhové části SRÚK pokrývají většinu hlavních témat a tematických oblastí důležitých pro rozvoj kraje. Ve SRÚK není podrobněji řešena oblast zdravotnictví a zdravotních služeb a oblast činností veřejné správy (kapacity, efektivita, spolupráce aktérů).

Některá typová opatření mají spíše charakter cílů bez přesnější obsahové náplně. SRÚK neprovádí prioritizaci cílů, dílčích cílů nebo aktivit. Proto i při dalším vyhodnocování jsou zohledňovány všechny projekty a nástroje, není hodnoceno, které oblasti jsou pro Ústecký kraj strategicky významnější.

Dílčí shrnutí

Regionalizace území kraje provedená ve SRÚK je užitečným nástrojem pro identifikaci různorodé demografické, ekonomické a sociální struktury kraje. Cíle, dílčí cíle a aktivity v návrhové části SRÚK jsou nicméně z většiny společné nebo podobné pro celé území kraje.

Kapitola 4.2 podává základní informaci o tom, jakými projekty a programy byly ve sledovaném období plněny záměry SRÚK. SRÚK je celkovým strategickým dokumentem pro celé území kraje a aktéry zde působící. Není možné získat celkový přehled všech projektů všech nositelů, které se ve sledovaném období na území kraje realizovaly. Pro přesnější informaci byly proto použity informace o projektech realizovaných s využitím evropských strukturálních a investičních fondů.

Ukázalo se, že realizované projekty pokrývají všechna hlavní témata a aktivity SRÚK. A to i přesto, že v přehledu nemohou být zařazeny všechny projekty, které aktéři realizovali z vlastních zdrojů.

Z hlediska finančního rozsahu je nejvíce podpořenou oblastí dopravní infrastruktura. To je logické vzhledem k finanční náročnosti dopravních staveb. Naopak v oblasti vzdělávání byl zaznamenán největší počet projektů díky využívání schématu šablon.

Dotační programy Ústeckého kraje pokrývají většinu dílčích cílů SRÚK. Je podporován i rozvoj kapacit veřejné správy a samosprávy, což je oblast, kterou SRÚK neřeší.

Novým nástrojem pro rozvoj regionu byly ve sledovaném období strategické projekty, jejichž příprava byla podpořena z OPST.

SRÚK je strategií pro celé území kraje. Návrhová část však neobsahuje nástroj, jak aktéry v kraji motivovat prioritně k přípravě projektů naplňujících SRÚK. Nepřímou motivací může být právě zaměření krajských dotačních programů.

Dílčí shrnutí

Cíle a typová opatření SRÚK byla plněna opatřeními kraje a dalších aktérů. Žádná tematická oblast nebyla nepokryta. U naprosté většiny (98 %) realizovaných projektů lze nalézt vazbu na SRÚK. Nástrojem, který může ovlivnit větší shodu projektů se záměry SRÚK, je nastavení dotačních programů Ústeckého kraje. Pro komplexní řešení je vhodné využití strategických projektů.

Kapitola 4.3 sleduje dosažený pokrok s využitím indikátorové soustavy SRÚK. SRÚK nestanovil výchozí ani cílové hodnoty indikátorů. Hodnoty některých indikátorů nejsou dostupné v databázích, vycházejí z ad hoc šetření. U většiny indikátorů, kde jsou známy výchozí i současné hodnoty, sledujeme pozitivní trend. Situace v Ústeckém kraji se v těchto parametrech zlepšuje. Obdobný vývoj však lze pozorovat i u průměrných hodnot za ČR. Relativní pozice Ústeckého kraje vůči ostatním krajům ČR tedy zůstává stejná.

Dílčí shrnutí

Hodnoty dostupných indikátorů se v Ústeckém kraji zlepšují. Trend vývoje kraje je pozitivní. Obdobně však jsou na tom i další kraje ČR, pozice ÚK oproti průměru ČR tak zůstává stabilní.

5.2 Výhled a doporučení

S ohledem na vývoj situace a zjištěné informace popsané v předložené Zprávě lze za vhodnou formu další práce se Strategií rozvoje Ústeckého kraje považovat následující postup:

Platnost SRÚK zůstává zachována do roku 2027, nicméně už nyní, tj. od roku 2024, začíná Ústecký kraj prostřednictvím odboru regionálního rozvoje Krajského úřadu Ústeckého kraje shromažďovat vstupní podklady pro tvorbu nové strategie. Přípravy na nové programové období pro roce 2028 v kohezní a regionální politice byly již zahájeny a vzhledem k rozsahu nových informací by nebylo paralelní zpracovávání aktualizace stávající SRÚK vhodné.

Z regionálního pohledu lze za jeden z nejdůležitějších a aktuálních zdrojů pro formulace cílů a potřeb pro SRÚK 2028+ označit studie realizované po vzoru agendy tzv. hospodářsky a sociálně ohrožených území (HSOÚ), které Ústecký kraj zpracovává pro všechny správní obvody ORP na svém území. Z těchto studií bude využito maximum analytických dat i zpracovaných výstupů z diskuzí pracovních skupin složených z různých aktérů v daném území.